AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 48 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS. 29 d. Lapkričio (Nov.), 1923 m. | KAINA 5 CENTAI. | Vol. IX.

SU GRUODŽIO MĖNESIU CHICAGOJ ATSIDARO LIETUVOS KONSULATA. LIETUVOS ATSTOVYBĖJ SUMAŽINAMA DARBININKŲ SKAITLIUS.

Vokietijos priemeras Stressemen su savo gabinetu rezignavo. Von Kardorff paskirtas nauju priemeru. Vokietijos komunistai nuginkluojama. Sniegas sudemoralizavo gatvekarių bėgiojimą. Philadelphijoj bombomis gazdina Ispanijos konsulį. Turkijoje moterims prisakyta nudengt savo veidus.

ATSIDARYS LIETUVOS KONSULATA.

Washington, D.C.(L.I.B.). Gruodžio mėnesio pradžioje Washingtone Lietuvos atstovybėje ir New Yorko konsulatoj sumažinama darbininkų skaitlius, gi Chicagoj atsidarys Lietuvos konsulata. Atstovybėje liksis tik atstovas, sekretorius, generališkas konsulis ir viena raštininkė (ikišiol atstovybėje dirbo 9 žmonės). New Yorko konsulatoj liksis tik konsulis ir jos sekretorius, Chicagoj konsulata irgi susidės tik iš konsulio ir jo sekretoriaus.

VOKIETIJOS GABINETAS SUGRIUVO.

Berlin, Vokietijoj. Priemeras dr. Gustave Stressemen pareikalavo reichstage pasitikėt jo veikimu. Reichstage vienok kilo ginčai, ir balsuojant už pasitikėjimą balsų gauta tik 155, prieš 230. Priemeras tada prezidentui Ebertui įteikė savo rezignaciją, kurią prezidentas priėmė, ir tokiu budu sugriuvo visas ministerių gabinetas. Kairieji dabar džiaugiasi Stressemenui pasitraukus ir giriasi laimėję savo valdžią.

VOKIETIJOS NAUJAS PRIEMERAS.

Berlin, Vokietijoj. Nauju Vokietijos priemeru tapo paskirtas Von Kardorff, kuriam pavesta suorganizuot naują ministerių gabinetą, bet ikišiol jam tas darbas nenusisekė. Kardorff yra Ludindorfo šalininkų priešas, o tie dabar kaip galėdami jam kenkia. Kai kas spėja, kad Kardorff negalės greit gabinetą suorganizuot ir parsieis pačiam rezignuot, pavedant savo vietą kam kitam.

PASKELBTA KOMUNISTŲ NUGINKLAVIMAS.

Berlin, Vokietijoj. Generolas von Seeckt proklamavo nuginklavimą komunistų. Bus tuojaus uždaryta jiems visi laikraščiai, uždrausta susirinkimai ir likviduota visos jų kuops. Tuom patim generolas pagrumoja nacionalistams ir socialistams. Dėl to reichstage kilo didelis lermas. Buvo išsireiškimų, kad komunistai yra užtektinai aprupinti pinigais ir jie nesiduos dktatoriams už nosies vadžiot. Rodosi, kad dėl tų pačių ir Stressemen rezignavo iš vietos.

RUMUNIJA SUSITAIKĖ SU SERBIJA.

Belgrad, Serbo-Jugoslavijoj. Po ilgų niautynių tarp Serbo-Jugoslavijos ir Rumunijos už rubežių, pasibaigė tuom, kad miestas Jobolia tenka Rumunijai, gi trįs jo artimieji kaimai Serbo-Jugoslavijai. Kaimai apgyventi beveik vienais serbais, tad ši pastaroji pasiganėdina ir tuom ką gavo. Konferencijos vienos ir kitos atstovų protokolas jau pasirašytas ir visas dalykas užbaigtas.

MUSSOLINI PRIEŠ FRANCUZIJĄ.

Roma, Italijoj. Italijos priemeras Mussolini pasakė karštą prakalbą parlamente, kurioje apgailėjo, kad Anglijai nepasisekė Francuziją priverst su ja pertraukt ryšius, kas butų Francuziją pamokinęs, kad reikia sekt Italiją, ne sapnuot apie prievartą Vokietijai, kad ta mokėtų jai kontribuciją. Sako, kodėl Italija karei pasibaigus gyvena savo smegenimis ir pasauliui trukšmo nekelia.

NEPAPRASTI VOKIETIJOJ VAGYS.

Berlin, Vokietijoj. Šiais laikais Vokietijoj paprastas dalykas su įvairios rušies vagimis ir plėšikais, bet pastaromis dienomis atsirado ypatingi vagys, kurie apvoginėja geležinkelius. Vagonų durių klemkos ir bėgunai, telefonų ir telegrafų vielos vagiama visu smarkumu. Ant galo pradėta vogt nuo geležinkelių ir bėges. Kur jie jas padeda, ikišiol dar niekas ne susekė.

TOLEDOS MIESTAS "SERGA" BOMBOMIS.

Toledo, Ohio. Po tulo Jant namais ekspliodavo dinamito bomba, kuri sugriovė namus ir apardė kelioliką kaimyniškų triobų. Pats Jant ir jo šeimyna į laiką pabėgo, suvuodę knato dumus. Tai aštunta bombos ekspliozija 60 dienų bėgyje, visose miesto dalyse. Policija ir detektivų buriai jieško žmogaus, kuris bombas kaišioja po triobomis, bet ikišiol nieko dar nesusekė.

SNIEGO DARGANOS SUTDUKDĖ KOMUNIKACIJĄ.

Springfield, Mass. Praėjusios nedėlios rytą visame Berkshire apskričio ruožte siautė didelė sniego dargana. Sniego nupuolė iki trijų pėdų storumo, gi ledinis lytus pagimdė didelį sliduma, dėl kurio sutrukdyta visa komunikacija. Telefonų ir telegrafų vielos nutraukta, elektrikinių geležinkelių trukių bėgiojimas visai sulaikytas. Automobiliai, kurie mėgino rizikuot kelionę, tie pusnynuose turėjo sustot.

BOMBA PRIE KONSULIO DURIŲ.

Philadelphia, Pa. Prie durių Ispanijos konsulio, ant laiptų, "Sons of Italy", antrą valandą ryto plyšo dinamito bomba, kurios trenksmas sukratė visas artimasias aplinkes. Daugelis žmonių net iš lovų išpuolė, bet niekas nesužeista. Pati trioba, kurioje buvo įsikuręs konsulis, ir banka, tapo ekspliozijos apgriauta, bet iš žmonių niekas nenukentėjo, kadangi trioboje nieko nebuvo.

SU KARIUMENE IŠVARĖ EKS-PRIEMERĄ.

Madrid, Ispanijoj. Generolui Prima Riviera užėmus priemero vietą, buvęs priemeru kunigaikštis Romanoes pasiliko savo vietoj senate, kaipo pirmininkas. Dabar priemeras Riviera jį ir iš ten iškrapštė, su kareivių pagelba. Dvidešimts kareivių, vedamų paties priemero Riviera, įsilaužė jo kanceliarijon ir su durtuvais, kareivių atkištais, išvarytas iš triobos, į kurią jis neturi daugiau tiesos įeit.

PRISAKO MOTERIMS NUSIDENGT VEIDĄ.

Konstantinopol, Turkijoj. Valdžia išleido prisakymą, kad visos moters, ikišiol nešiojusios uždengtus veidus, juos nusidengtų. Tai yra sulaužymas muzulmonų tradicijos ir peržengimas korano, kuriuom ikišiol buvo moterims užginta pasirodyt su nudengtu veidu. Tradiciją pirmiausia sulaužė Turkijos prezidento Kemal Paša žmona, kuri pirmutinė gatvėje pasirodė su nudengtu veidu.

LENGVAS ŽEMĖS DREBĖJIMAS.

Tokio, Japonijoj. Čia ištiko lengvas žemės drebėjimas, kuris apgadino keliatą užsilikusių triobėsių. Tarpe gyventojų kilo didelė penika, ypač tarp tikinčiųjų, kadangi kunigai paskelbė, kad už kelių dienų ištiks kitas toks drebėjimas, koks buvo Rugsėjo mėnesyje. Meteorologai ginčija, kad daugiau Japoniją ne atlankys dideli žemės drebėjimai, bet tikintieji klauso geriau kunigų, ir laukia didelės katastrofos.

VILNIAUS LIETUVIŲ ATSTOVYBĖS IR SVARBESNIŲJŲ DRAUGIJŲ ATVIRAS LAIŠKAS AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOMENEI.

Sesers ir Broliai, Amerikiečiai! Pastaruoju laiku Vilniaus ir Vilniaus krašto lietuvių vargai plačiai buvo spaudoje aprašyti. Tikimėsi, kad musų varginga padėtis visiems gerai žinoma, todėl čia apie tai jau ir neminėsime.

Lenkų viešpatavimas yra patekusi trečia lietuvių tautos dalis ir kaip tik ta dalis, kuri blogiausia materiališkai aprupinta, kuri daugiausia nuo karės nukentėjusi dėl Vilniaus krašto valdovų. Vilniaus prieglaudose yra daugiausia našlaičių. Vilniaus krašte mažiausia apšvietos, daugiausia tokio jaunimo, kuris troškta mokslo, bet neturi lėšų to mokslo įgyjimui. Tą tai visuomenę atstovaudami, męs jos vardu turime pilną tiesą primint visiems laisviems lietuviams pareigą ir prašyt Jusų pagelbos, materiališkos paramos.

Tik tokia tauta yra kulturiška ir stipri, kuri neužmiršta savo nuskriaustujų brolių. Neužmiršta musų kulturiškas pasaulis, jeigu matys, kad visi lietuviai, kaip vienas žmogus—stovi už mus. Visi tuomet musų reikalavimai turės but patenkinami, musų padėtis sustiprės.

Amerikiečiai lietuviai labai daug yra aukavę bendriems lietuvių reikalams, iš tų šaltinių ir męs gaudavome lėšų, už ką Jums širdingai ačiu, bet tie šaltiniai jau gali greitai išsisemt. Kreipėmėsi tiesioginai į Jus, išdėstydami musų reikalus, bet atbalsio nedaug sulaukėme. Remia mus pavienės ypatos ir kaikurios organizacijos, nesimato tačiaus paramos iš didžiųjų Amerikos Lietuvių organizacijų ir plačios visuomenės. Esate laisvi, galėjote sulyg pažiurų išsiskirstyt į partijas, bet skyrium galite vienečius remt, nereikalaudami iš musų tokio išsiskirstymo, nes čia pati lietuvybė yra dideliame pavojuje, tą lietuvybę suvienytomis jiegomis męs giname ir be abejo apginsime, jeigu visi lietuviai morališkai ir materiališkai mus rems.

Laikinojo Vilniaus komiteto pirmininkas Dr. D. Alseika.
Iždininkas Kun. K. Čibiras.
Sekretorius St. Kairukštis.

Lietuvių Mokslo Draugijos ir Draugijos Nukentujusiems nuo Karės šelpt Centro Komiteto,
Pirmininkas Daktaras Jonas Basanavičius.

Švietimo Draugijos Rytas,
Pirmininkas Kun. Prof. P. Kraujalis.

Žiburėlio ir Agronomų Draugijų Prieglaudų Globėjas,
Konstantas Stašys.

Vilnius, Lapkričio 2 d. 1923.

Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto adresas: Wilno, Dominikanska 12 m. 23. Poland. Parašyt reikia bent kurio nario vardą, iš tarpo augščiaus pasirašiusiųjų.

VICE-KONSULIS DIRBO VYNĄ.

Portland, Me. Šerifas padarė kratą Italijos vice-konsulio Virvena namuose ir atrado 500 gor. padirbto vyno, kas skaitoma alkoholium ir draudžiamu valstijoje. Kaltinamas jis netik už vyno dirbimą, bet ir už pardavinėjimą. Virvena prisipažista prie dirbimo, bet ginasi, kad nepardavinėjo. Po užstatu $1500 jis paleista iki teismui ir jei bylą pralaimės, jis žada šauktis savo valdžios užtarimo.

TRUMPAI DŽIAUGĖSI PALAIKAIS.

Peoria, Ill. Du broliai Whitąker, eidami iš bankos namo, labai džiaugėsi prieš savaitę mirusio savo diedulko palaikais, kurių jiems paliko dešimts tukstančių doliarių, kuriuos jiedu nešėsi namo. Netoli namų iš tamsumos iššoko keturi apsimaskavę plėšikai, ir atkištais revolveriais privertę juodu pakelt rankas, pasigriebę jų laimikį, patys pabėgo.

NUBAUSTI UŽ NUPUOLIMĄ SU ORLAIVIU.

Waukegan, Ill. R.F. Conant ir Hantford Warschauer (abu iš Milwaukės), su tula motere orlaivyje pasikėlė iki 2000 pėdų augštin, ir išten, nemokant suvaldyt motorą, nupuolė laimingai žemyn, ne susižeidę. Užtai šerifas juodu areštavo už lakstymą be leidimo ir abu tapo nubaustais po $10. Moteris, kuri su jais buvo orlaivyje, spėjo pasislėpt ir šerifas ją nenužvelgė.

TAI BENT VESTUVĖS ATMINS.

New York, N. Y. Neseniai čia numirė murinė Walker, kuri numirdama paliko savo anukuei Mae Robinson milijoną doliarių. Ji surinko pinigus skalbdama ir murinėms pardavinėdama skalbimo preperatus. Dabar jos anukė kelia vestuves, į kurias kviečia devynis tukstančius svečių, kaip savo giminių taip ir pažįstamųjų. Tai bent atmins šitas vestuves, kaip ji pati, taip ir jose dalyvausią.

RENGIA KOVĄ PRIEŠ DARKOMĄ LAIKĄ.

Pittsburgh, Pa. Tulas Allen B. Cook iš Niantic, Conn. organizuoja lygą kovai su legislatura už darkomą laiką vasaros metu, kuomet viena valanda laikrodžiai pavaroma pirmyn ir paskui rudenyj vėl viena valanda atstumiama atgal. Jo organizuojama lyga reikalaus, kad laikrodžiai butų palikti ramybėje ant visados, skaitant laiką sulyg rytinio (eastern) ar centralinio (central) laikrodžio, be jokių mainymų.

DIDELĖ EKSPLIOZIJA CUKRAUS REFINERIJOJE.

New Ilberia, La. Loreauville miestelyje, 10 mylių nuo čia, cukraus refinerijoj ekspliodavo garinis katilas, kurio skeveldroms lakstan į visas puses, devyni darbininkai užmušta, penkiolika sužeista, iš tu keli mirtinai, ir keturi pirmušta taip, kad į keturias valandas numirė. Refinerija tapo sugadinta taip, kad darbai turėjo but pertraukti, kol viskas bus sutaisyta.

SUSPARDĖ MIRTINAI SAVO PAČIĄ.

East Warren, R. I. Tulas Ernest Fointainė, susibaręs su savo pačia ir negalėdamas ginčus išrišt grinčioje, abu išsivėlę gatvėje, pradėjo muštynes. Ernestas buvo smarkesnis, nes kelis kartus sudrožęs pačiai į krutinę, parmušė ją ant žemės ir paskui kojomis spardė ją tol, kol ta numirė. Žvėriškasis vyras policijos tapo tuojaus suimtas ir bus teisiamas už žudystą.

UŽPUOLĖ ANKSTYVA IR SKAUDI ŽIEMA.

Albany, N. Y. Praėjusioj subatoj ir nedėlioj, rytinį ir šiaurrytinį New Yorką užpuolė ankstyva ir skaudi žiema. Viesulos su pusnimis suardė telefonų ir telegarfų komunikaciją, sutrukdė begiojimą trukių ir žemę pridengė sniegu iki 10 colių storumo, o tarpkalnėse pusnynai siekia iki 10 pėdų. Catskills, Helderberg ir Adirondack kalnuose užpustyta daug turistų, keliaujančių automobiliais. Po pusnių atmosfera nupuolė iki 5 žemiau zero.

DIDELĖ EKSPLIOZIJA BITUMINO KASYKLOSE.

West Frankfort, Ill. Chicago, Wilmington & Franklin bitumino kasyklose ištiko smarki gazų ekspliozija, kurios trenksmas apardė kasyklas ir užgriovė visas angas. Kasyklose, laike ekspliozijos dirbo 922 darbininkai. Daugumai pasisekė išsigelbėt, bet 35 nerandama niekur, ir todėl pilnai suprantama juos pasilikus kasyklose gyvais palaidotus. Ar pasiseks juos išgelbėt, nelabai kas nori tikėt.

BELGAI UŽGRĖBĖ VOKIEČIŲ MEDEGĄ.

Brussel, Belgijoj. Pernai vokiška policija Walsiume per klaidą nušovė belgišką oficierą, už ką Belgija iš Vokietijos buvo reikalavus atlyginimo pusantro milijono frankų auksu, bet Vokietija į tai nieko ne atsakė. Užtai dabar belgų kariumenė sugavus Vokietijos valdžios transportą su medega laivų statymui į Hamborn, visą tą transportą paėmė ir nugabeno į savo laivų dirbyklas, kad atsilyginus tą sumą, kurios iš Vokietijos reikalauta ir negauta.

Vėliausios žinios.

Brussels. Belgija kalbina Francuziją evakuot Vokietijos teritoriją, ištraukiant kariumenę iš Ruhro krašto.

Konstantinopol. Turkijos prezidentas Mustapha Kemal Paša buvo pasveikęs, dabar antkričio priverstas atsigult, vėl pasidavė kuracijai.

New York. Policija suėmė 11 metų vaikiščią Granov, kuris pasivadinęs Trockiu, tarp mokyklos vaikų platino "bolševizmą".

Berlin. Kardorfui nepavykus suorganizuot naują ministerių gabinetą, jis pasitraukė iš vietos. Dabar dr. Albert užėmęs priemero vietą organizuoja gabinetą, bet ir šiam tas darbas nesiseka.

Lietuvos žinios

Letuvos darbininkų susipratimas.

Kaunas I—XI. Lietuvos darbininkų tautiškas ir politiškas susipratimas, kolkas yra gana žemas. Miestų fabrikų bei įmonių darbininkai daugumoje yra ištautėję, sulenkėję arba surusėję, laikraščius visai mažai kurie skaito, didelis nuošimtis girtuoklių ir tt.

Politišku žvilgsniu yra susiskaldę į kelias skirtingas sriovės organizacijos kaip Darbo Federacija, socialdemokratai, bolševikai, kiti priklauso krikščionių-demokratų partijai ir t.p. Žymesnės darbininkų organizacijos, tai Darbo Federacija ir Socialdemokratų partija, betgi palyginant Lietuvos darbininkų skaičių ir minėtos organizacijos, toli gražu nėra skaitlingos.

Visos darbininkų organizacijos netiktai yra silpnos, bet jos visos savo tarpe veda aršią kovą—butent, jei viena iš kurių nors organizacijų surengia savo susirinkimą, tai kitų organizacijų žmonės atėję trukdo tą susirinkimą, kad kiek galint jiems pakenkus. Kėlime trukšmo tokiuose darbininkų susirinkimuose pirmą vietą užima bolševikai, o po jų federantai. Tarpusavė darbininkų kova, žinomas dalykas, labai kenkia patiems darbininkams. **Kauno darbininkas.**

Prof. J. Harbačausko paskaita.

Kaunas. Antradienyj, 30 Spalio, 6 val. vakaro, Rotušės salėje, buvusis Krokavos universiteto profesorius p. J. A. Harbačiauskas skaitė labai įdomią paskaitą, tėmoje: "Dabartinė Lenkija ir jos pažiuros į Lietuvą".

Lektorius savo dviejų valandų paskaitoje labai tiksliai nušvietė dabartinės Lenkijos visapusišką padėtį ir jos groboniškus siekius link musų jaunos valstybės, kad paverst ją savo kolionija ir užgniaužt atgimusią ir sustiprėjusią lietuvybės idėją, pabrėždamas, kad tas jiems nepavyks. Paskaita į susirinkusius padarė didelį įspudį ir labai pakėlė klausytojų upą. Klausytojų buvo pilnutėlė didelė salė ir dalyviai daugumoje buvo inteligentija ir karininkai.

Lietuvos sunus.

"Kulturos" bendrovės paskaitos.

Šiauliai. 21—X. "Kulturos" bendrovė atidarė paskaitų sezoną. Jau pernai tos pačios bendrovės buvo surengta paskaitų įvairiais klausimais, kur daugelis trokštančių lavintis galėjo šio to pasisemt. Paskaitas pradėjo dr. Šliupas tėmoj "Moralybė". Kalbėdamas, daktaras palietė ir religiją, parodydamas ir jos ydas, kas, žinoma, sukėlė nepasitenkinimą iš "gerosios" pusės. Einant iš paskaitos vienas gimnazistas (dar ir šaulys) išsitarė, kad "tokį" reikia nušaut už tokių įdėjų platinimą.

Visgi dar ir inteligentų tarpe yra tokių, kurie norėtų sąžinę suvaržyt. Šia pirmaja paskaita daktaras sukėlė "pasipiktinimą" krikščioniškos pusės, išvardinama agitatorium ir k.

Kur yra šviesa, čia randasi ir šešėliai.

Leonas Vitkauskas.

Mariampolės atsistatymas.

Mariampolė. Karės metu apgriautas miestas žymiai atsistato naujomis triobomis. Apart daugybės naujai statomų privatiškų namų, yra dar statomas moteriškas vienuolynas su trimis augštais, vienuolyno gimnazija su keturiais augštais ir žydų gimnazija su trimis augštais.

Blogas rudens metas.

Vabalninkas. Ruduo čia šiuosmet labai blogas, nes kasdien lyja be pertraukos. Vėlyvi javai ir atolas visai supuvo, nes nebuvo galima nuo lauko suimt. Bulvės daugumos likosi nekastos ir dabar žemėje puva. Gyventojams ir jų gyvuliams gresia badas, nes nė patiems maisto, nė gyvuliams pašaro nėra.

Naktibaltų darbas.

Mariampolė. Iš nakties ir vėl kaszinkas užmozojo visus žydiškų pramonių šildus, juodais dažais. Iš 150 šildų tik trįs likosi neliestais. Tai naktibaldų darbai, ir miesto valdžia suskato kaltininkų jieškot, kad juos nubaudus už nepadorų ir kurstantį darbą.

PASLAPTIS žinoma vien tik saujalei žmonių

—ir šita paslaptis suteiks jums didelio smagumo, kuomet žinosite, kad per visas 365 metų dienas jųs tikrai gaunate PASIGANĖDINANČIĄ KAVĄ.

Bet mes užtikrinam, kad pagamint kavoje šitą gerumą neužtenka vieno tik noro. Nes šalia to noro reikalingas dar žinojimas, galėjimas ir mokėjimas!

Šitoks žinojimas yra neapkainuojamas, ir jį rupestingai daboja tik dalis žmonių, kurie LA TOURAINE KAVOS gamyboje nuodugniai tyrinėja kiekvieną žingsnį—pradedant pirkimu iš geriausių pasaulyje daigų ir baigiant jos sumaišymu ir sugruzdinimu sulyg slaptos LA TOURAINE formulos.

Štai kodel LA TOURAINE vardas visados reiškia gerumą,ir kodel,pamatę pas krautuvininką ant lentynos pažįstamą La Touraine pakelį, jųs tuoj žinot, kad nori parduot jums geriausios kavos, kokios tik galima gaut.

Nusipirkit svarą LA TOURAINE KAVOS ir paprašykit krautuvininko, kad jis jums šviežiai ją sumaltų, taip kad naudot geriausia kava, kokią tik jųs pinigas gali nupirkt.

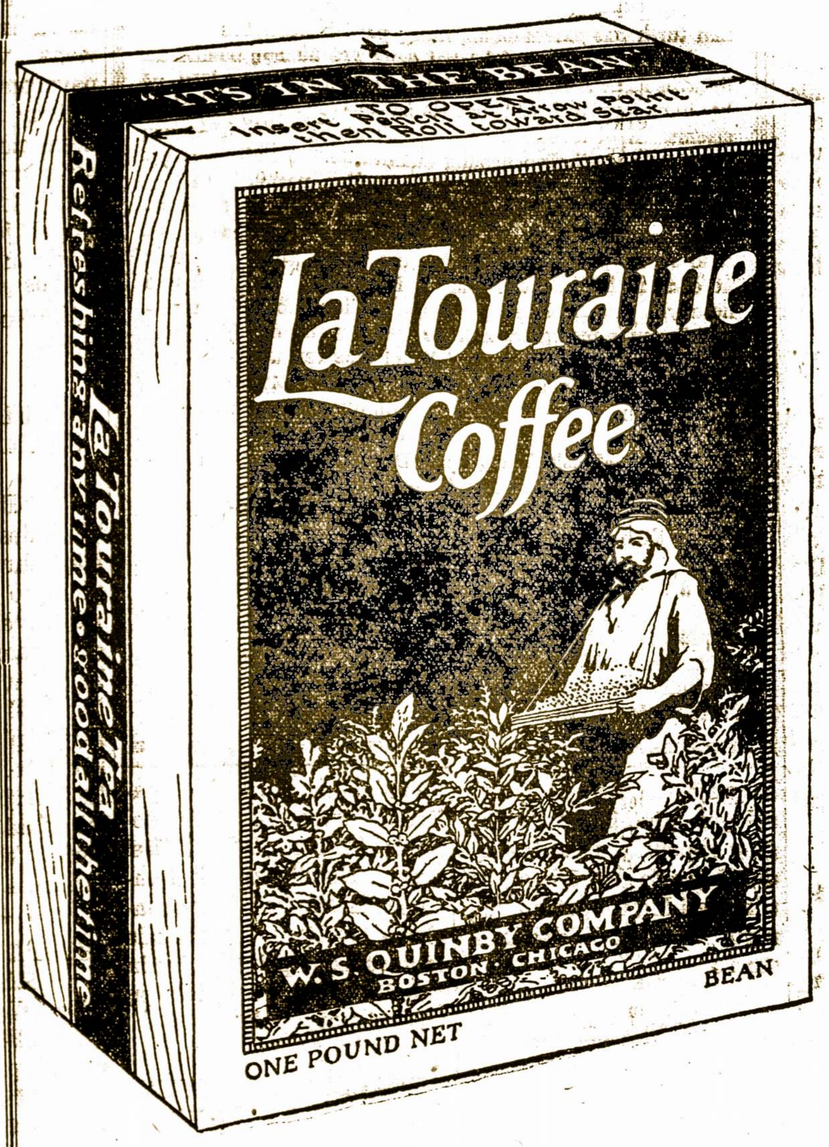

PAS JUSŲ PARDAVĖJUS—
45 CENTAI UŽ SVARĄ.

JUMS PATARTINA PASIRINKT GERIAUSIĄ.

"It's the Bean"
(Tai yra Pupa)

W. S. QUINBY COMPANY BOSTON—NEW YORK—CHICAGO.

VIEŠAS PASKELBIMAS.

Šiuomi paskelbiama, kad Chicagoj ikišiol ėjęs savaitinis laikraštis "Telegramas" pamaino savo vardą. Nuošiol vieton "Telegramo" eina savaitinis laikraštis **"Varpas"**. Pirmas numeris išeis 29 dieną Lapkričio šiais 1923 metais. S. K. Grišius.

Šis—tas.

Paprastas pačto vežimas per sekundą nubėga 3 metrus; raitas kurjieras per tiek pat laiko atlieka kelionės 4½ metrų, tuom patim laiku smagiai šynelėmis galima nučiuožt 8 metrus. Refineras turi tokį pat greitumą kaip ir šynelėmis čiuožiantis.

*

Per pastaruosius dešimts metų, automobilių pramonėje moterių skaitlius užaugo iki 1408%.

Kurtas, vydamas zuikį nubėga 26 metrus per sekundą, ir jei galėtų taip bėgt be sustojimo, pasaulį jis apibėgtų bėgyje 16 dienų.

*

Amžina gėda ir panieka tokiai arabų moteriai, kuri hareme negali gražiai sugyvent su kitomis moterimis.

*

Jeigu butų galima panaudot Negaros vandenpuolio vandenį gaminimui elektros šilumos, butų galima kasžiema sutaupyt 158 milijonus tonų anglių.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents.

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitoma nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3 1879.

PIRMAS LIETUVOS PREZIDENTAS ĮMESTAS KALĖJIMAN.

Iš Kauno parėjo žinios, kurias pirmiausia paskelbė "Draugas", viešai paskelbiančios, jog pirmasis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona tapo įmestas Kaune į kalėjimą. Tuom patim laiku kitados buvęs ministerių gabinete Voldemaras, vidaus reikalų ministerio Žalkausko tampa ištremtas iš Kauno visam karės laiko metui (karės stovio metas skaitysis kol Lietuva su Lenkija padarys šiokią tokią taiką). Abudu jie apkaltinti už valstybei kenksmingus raštus, kuriuos jie pirmiau talpino savo laikraštyje "Lietuvos Balsas", paskui "Krašto Balsas", ir tuos valdžiai uždarius, dabar to vieton leistame "Vairas".

Kaip Smetoną, taip ir Voldemaras priklauso prie "Pažanga" pratijos, kuri pastarais laikais Lietuvoje neturėjo reikšmės. Tai pačiai partijai priklausantis kunigas Tumas (Vaižgantas), kad užsistot už savuosius, Kauno operoje prieš tukstantinę minią, susirinkusią publiką, bandė, pakelt obstrukciją prieš cenzurą ir vidaus reikalų ministeriją, kad sukursčius minią ir savo draugus tuomi išvadavus. Tumui vienok nepasisekė atsiekt tikslas, nes pašaukus policiją, kaip pats Tumas taip ir pradėjusi trukšmą kelt publika, tapo iš operos išgainioti ir tokiu budu užvesta tvarka.

Antanas Smetona lietuvių visuomenei žinomas nuo 1904 metų, kuomet. Rusijos valdžiai gražinus lietuviams spaudą jis likosi pirmojo Lietuvos dienraščio "Vilniaus Žinios" redaktorium, paskui su kunigu Tumu leido ir redagavo "Viltį" ir 1918 metuose Lietuvai pasiskelbus nepriguliminga, jis tapo išrinktas Lietuvos republikos prezidentu, kurio pareigas ėjo iki susirinko steigiamasis seimas.

Voldemaras mums žinomas nuo tų laikų, kada bolševikų kariumenei gulant ant Vilniaus Lietuvos valdžia persikėlė Kaunan, o jis, Galvanauskas ir kiti spruko į Šveicariją ir iš ten nukeliavo į Paryžių, kur tuom laiku talkininkai vedė derybas dėl Vokietijos.

Dabar susirinkus Lietuvos seimui ir susiorganizaministerijoms, kaip Smetona taip ir Voldemaras į valdžią nepateko, ir iš tų pas juodu susikurė lyg pavydas, tad jie įsisteigę savo laikraštį "Lietuvos Balsas", rodosi keršijo už savo pralaimėjimus, kaip paprastai tokiuose dalykuose pas žmones atsitinka. Nematėme męs to laikraščio, vienok sprendėme jį Lietuvai gero nenešančiu jau vien iš to, kad visi Lietuvos priešai, kaip savieji taip ir svetimieji, iš jo sėmė sau medegą Lietuvos apipurvinimui. Lyginai ir dabar jiedu tapo nubausti už patalpinimą naujai pradėtame leist laikraštyje "Vairas" straipsnio "nepriklausomybės naikinimas".

Kaip pirmesnieji taip ir šis straipsnis skamba kurstymu dar nepripratusios prie savivaldos Lietuvos liaudies ir męs kaltinamuosius užtai nepagirsime. Kaip vienas taip ir kitas jų dirbo kaip galėjo ir kaip išmanė geriau, Lietuvos gerovei, vienok pradėjus eit kitais keliais jiedu nėra išteisinami už liaudies kurstymus vien dėl savo ypatiškų keršytų.

Prie to dar keliatą kartų Smetona Lietuvos laikraščiuose buvo įtartas ir už Amerikos lietuvių aukų prisisavinimą, ir už tokių aukų Klaipėdos išliuosavimui Amerikos lietuvių pasiųstų. Voldemaras neseniai buvo bauginamas Danijos teismu už 40,000 litų valdžios pinigų, kuriuos jis budamas ministerių gabinete, Danijoje bankon pasidėjo savo vardu ir Lietuvos valdžiai reikalaujant perrašyt valdžiai, jis tai nepadarė. Tad susidėjus prasikaltimams vienam prie kito, dabar ir nelieka stebėtis, kad valdžia su jais taip šiurkščiai pasielgė.

Gaila mums, kad toki žmonės, prisigėrę senosios datos "fanaberijų" nemėgsta skaitytis su tais, kurie atsisėdo valdžios suole ir tai tam, kad tvarkyt šalies reikalus. Tas pats buvo neseniai musų išeivijoje, kada tulų draugijų nariai savo valdybos narius erzino laikraščiuose. Pastarais laikais vienok męs jaučiamėsi iš tokių vaikiškumų jau išaugę. Lietuvoj inteligentai-aristokratai išaugt nespėjo kol juos sučiupo prievartos ranka. Męs nepritariame prievartoms nė cenzuroms, varžančioms žodžio laisvę, bet nepritariame ir insurgentų darbams ten, kur reikia bendro darbo šalies sutvarkymui. Šalis negali but sutvarkyta tada, kada vieną tai kitą valdžios suole sėdintį insurgentai siundo tik dėl ypatiškų keršytų, paeinančių iš pavydo.

Tai ne pirmas kartas.

Prasidėjus politikavimams į S.L.A. centro valdybą nominacijoms prisiartinus, pavartojama bjauriausios priemonės. Negana jau kad siuntinėjima rašyti ir spaudyti laiškai gyrimui vienų ir peikimui kitų ypatų, kad vienus įbrukus, o kitus neprileidus prie rinkimų, bet dar pavartojama ir huliganiški budai.

"Tėvynės" redaktorius gavo anonimišką laišką, kuriame jam grumojama net... "pakabinimu ant sausos šakos"! Prie to dar išplustamas tokiais žodžiais, kokius galėtų pavartot tik pirmo laipsnio latras, ir paskui bauginama. Tai yra purvinas žmogaus darbas, kokio gali bjaurėtis ir paprasčiausis gaivalas.

Bet šis bauginimas yra ne pirmas. Metuose 1909 tos pačios "Tėvynės" redaktorius gavo iš Chicagos laišką, rašytą iškreipta ranka, kuriame nė kiek ne bjauriau išburnota. Tame laiške autorius vadavosi seimui prisiartinant siuntinėjamias lapeliais, kurių autoriai kvietė "draugus darbininkus" kuoskaitlingiau suvažiuot seiman, kad "neduot tautininkams giliuot". To vedamas autorius savo laiške pasakė:

"Tu barzduotas kraugeri darbinenku sziurbele nemislik iga ont sweto giviati kap daba tu ponaui an darbiniku prakait su daminacziu Tiraila i Zemantawsko burzuja, Tu turiesi pastipti pa twora, kad nesulukias darbinikams bo Chicagaaj ira darbiniku susipratusis ratelis a unc tawia kraugerj atkersjs pas tawa durias stow judas grabas ir tu ing ja rit ipuls, aluki iau ne pagierima nuok mus susipratusia dirbinika iš Cikaga atvazojantia diligata tao atkerszetii.. tu nu žemias butia praszaliytus antvisadaus x jouda ranka".

Kaip matoma, tada buta labai tamsaus žmogelio, betgi pasirodo, kad tokių užsiliko net ir iki šių dienų. Reiškia, per tuos keturioliką metų dar nevisi žmonės išaugo iš paikos kudikystės, ir jie gavo dar vieną progą pasirodyt kaip protaut jie nepajiegia, ir jeigu jie nesibijotų uniformuotų tvarkdarių, jie taip ir pasielgtų kaip jie kalba. Męs tokius žmones apgailaujame, nes jie yra nesveiki, o tokių gailėtis ir reikia.

Anglijos "atmosfera".

Ponas V. Račkauskas, kuris amerikiečiams gana gerai žinomas ir kuris neseniai iškeliavęs į Londoną užėmė sekretoriaus vietą Lietuvos atstovybėje, dabar rašo "Tėvynėje" savo patyrimus, po antgalviu "Lietuvos byla Anglijos parlamente". Iš aprašymo matosi, kad Anglijos politiškoji atmosfera Lietuvai yra labai sveika. Ten spauda labai gyvai informuoja valdžią apie Lietuvos reikalus, ten ir politikai apie Lietuvą kalba gyvai. Net toki rašytojai, kaip profesorius Simpson, Machraw ir Glasgow, rašo visą eilę straipsnių žurnaluose, kur jie piešia Lietuvą kaipo svarbią politikoje valstybę. Parlamente Lietuva irgi ne kartą jau buvo minima, ypatingai kalbant apie valstybių kliutis, visuomet imta pavyzdis iš Lenkijos, selinačios prie Lietuvos, ir Lietuvos sveikas sensas. J. H. Thomas stato klausimą, kodėl Lietuva galutinai taip ilgai nepripažistama. Harmsworth meta tame kaltę ant tautų lygos ir ambasadorių tarybos. Politiškas "tigras" Lloyd George smerkia politiką, kuri Lenkijai leido paglemžt Lietuvai Vilnių, ir smerkia Lenkiją, kuri taip begėdiškai apsivogė. Col. Wedgewood stato priemerui klausimą, ar tribunolas Belgijoj (?) rišą Lietuvos pripažinimo klausimą. Chamberlain aiškina, kad tame tik Hymanso politika vaidina komediją, gi niekas kitas tuomi nesirupina. Wedgewood sako, kad Hymansas skaito, jog Lietuva turės pasilikt prie Lenkijos. Cicil stebisi, kad Hymansas, pasiųstas abi šalis taikyt, dirba ne savo darbą.

Tai smagu, kad Anglijos politiškų tėvų tarpe eina toki interesavimasi Lietuva ir jos likimu. Reikia tikėtis, kad Anglija ateityje, o gal ir trumpoje, Lietuvai bus nemenka užvėja.

Vainoja generolą.

Neseniai į Suvienytas Valstijas atsibaladojo Lenkijos generolas Hallera, neva į svečius pas Amerikos legijoninkus ir dabar trankosi po lenkų kolionijas. Yra tai tas pats Hallera, kuris pasibaigus pasaulinei karei lenkų legijoninkams dar Francuzijoj prisakė kuogreičiausia skubintis atnešt jam Vilnių, durtuvais pasmeigtą. Ir netrukęs su savo legijonais gulė ant Vilniaus.

Dabar lenkų laikraštis "Ameryka-Echo" jį vainoja. Sako, kad Hallera yra niekas kitas kaip tik doliarių gaudytojas, istorijos falsifikuotojas, melagis, pagyras, apjuokėjas lenkų inteligentijos, nes tikslo jokio kito jis neturi kaip tik gaudymas doliarių, dollarių ir doliarių, kad kuodaugiausia jų išviliojus iš tamsių Amerikos lenkų.

Pamokino mandagumo.

Mieste Cincinnati, Ohio valstijoje, tapo areštuotas tulas C. Kettelman iš Dayton miestelio, už pavogimą automobiliaus. Kada jis uždaryta kalėjiman, jis griežtai pareikalavo duot jam minkštą lovą. Tos negavęs reikalavo dar minkšto pagalvio, o ir čia nieko nelaimėjęs, pasišaukęs seržantą, pasakė jam ilgą pamokslą, pamokinantį mandagumo, kaip reikia apsieit su kaliniais norint turėt sau gerą vietą. Sako, jųs visi turit žinot, kad jeigu ne toki kaip aš, nė vienas policistas nebutų reikalingas, ir vieton dabar pasirėdžiusiems vaikštinėt, visi turėtų eit į fabrikus ir sunkiai dirbt. Ant galo seržentui liepė pasimislyt kaip reikia užvest sistemą kalinių mandagiam priėmimui ir užlaikymui, nes kitaip sumažės kaliniai ir visos policijos ir teismo proceduros turės užsidaryt netekę darbo, o jų vedėjai turės eit sunkiai dirbt fiziską darbą.

Turi kuom rupintis.

"Lietuvoje" vienas jos bendradarbių rupinasi nykimu bažnytinių giesmių, kaip "Pulkim ant kelių visi krikščionys", "Labanakt Jėzau mieliausis" ir "Kas nor panai Marijai služyt", kurių bažnyčiose nesigirdi giedant.

Kad rupinasi senųjų giesmių nykimu tai labai gerai. Ir blogai, kad lietuvių laisvei atgijus nyksta senosios liekanos, kurias reiktų užlaikyt jau ne kam kitam, tai bent atminčiai. Blogai vienok, kad rupinamasi tų, kam tais dalykai rupintis nepritinka, dargi valdžios oficioze, kuris skirtas kitokiems rupesčiams.

Nepriimą saviškį.

Į New Yorką atvyko iš Maskvos, reformuotos rusų bažnyčios vyskupas Ioanas Cedrovskij, su pačia ir palydovu kunigu Čičil. Juos atsiuntė naujoji rusų bažnyčia, kad čia jis savo valdžion perimtų visas rusų stačiatikių bažnyčias su visomis jų nuosavybėmis, kurios siekia iki trijų milijonų doliarių. Bet jam nesiseka atsiekt tikslas jį siuntusiųjų, kadangi nė vienas stačiatikių kunigas, nė stačiatikių bažnyčios išpažintojas, vyskupą Cedrovskį ne priima ir atiduot bažnyčią ir jos turtus, nežada. Visi jie sako, kad liksis prie stačiatikių bažnyčios ir klausys tik arcivyskupo Platono, kurį taryba valdžia degredavo, ir kam kitam niekad nepasiduos.

Išmainė evangeliją.

Detroito mieste metodistų bažnyčios kunigas Harle išmainė evangeliją į politiką. Jis įteikė savo perdėtiniui Tucker rezignaciją iš metodistų bažnyčios ir paaiškino, kad šiadieninėje bažnyčioje yra prisirinkus perdaug medegos, kurią nėra galės sunaudot. Jo nuomone, bažnyčia turi persiaurus rubežius, kadangi jai lemta rupintis tik tikybiniais reikalais, savo išpažintojams aiškinant evangeliją, kuri jau keliomis eilėmis išaiškinta ir kiekvienam žinoma, kaipo nusenusi liekana.

Rezignuodamas jis žada tvert naują bažnyčią, kuri su tikyba nieko bendro neturės, ir bus paremta grinai politikos reikalais, kad išauklėjus "gerus piliečius". Girdi, šiadieninė bažnyčia, kokios sektos ji nebutų, įsiklampojus tik į šventraštį ir iš jo negali išbrist, o iš to nėra naudos nė išpažintojams, nė kunigams, nė valstybei. Naujoji jo bažnyčia busianti visiems naudinga.

Popiežiaus viltis.

Lapkričio 14 dienoj sukako trįs šimtai metų nuo nukankinimo šv. Juozapato vys kupo Polocke. Nukankintas jis tapo prie savo darbo, kad suvienyt vakarinių katalikų bažnyčią, su bažnyčia katalikų rytinių. Tam tikslui popiežius Pijus XI išleido encikliką į visus katalikų vyskupus visame pasaulyje, kurioje jis išreiškia savo viltį ir tikisi, kad laikui bėgant rytinių katalikų (rutėnų) bažnyčia prisiglaus prie bažnyčios Rymo. Įvardina jis tautas, kurios sulyg jo vilties, turės susivienyt su Rymo bažnyčia. Įvardintomis popiežiaus tautomis yra: grekai, armenai, haldeai, slovėnai, kopai ir sirijonai.

Pinchoto karjiera.

Pennsylvanijos gubernatorius Pinchot užsigeidė butinai atsiekt savo karjierą, kad atsižymėjus ir patekus kandidatu į prezidentus ateinančiuose rinkimuose. Jis kėlė karę prieš anglių savininkus ir kasėjus ir šiaip taip jam pasisekė sutaikyt vieną ir kitą pusę. Valstijoje uždarė kelis tukstančius karčiamų viešų, ir davė progą geriau pasipelnyt slaptoms. Dabar, kad laimėjus karjieros vainiką, užgynė krutančiuose paveiksluose rodyt ką nors tokio, kas primena peržengimą priedo 18 konstitucijos paragrafo. Neleistina parodyt nė bonką, nė bertainuką, nė karčiamos duris, nes tai vis peržengimas priedo. Jei kas neklausytų šio uždraudimo, tam filmos bus konfiskuotos, o trečiu kartu bus atimtas laidas. Bet, kad taip toli ne nuėjus, įsteigta aštri filmų cenzura.

Vilniaus "svečias".

Anaisyk į senąją Lietuvos sostinę Vilnius atsilankė Lenkijos prezidentas Wojcechowski. Buvo bažnyčioje, surengtame jam pokilyje ir gatvėse pasišvaistė. Jo priėmime iš lietuvių dalyvavo tik Šikšnis, kiti niekur neprisidėjo. Savo kalboje Wojcechowski išsireiškė, kad Vilniuje ir jo krašte lenkai pasilaiko tik ačiu kareivių durtuvams.

Iš to yra aišku, jog ir patys lenkai supranta kaip svetimi jie yra lietuviams ir kaip jiems lenkai nereikalingi. Tik dėja, kodėl jie nepasako saviemsiems į akis teisybę, jog lenkams reikia iš Lietuvos kraustytis nieko nelaukiant, savo noru, pirmiau negu išikraustyt jie bus keno priversti.

Lietuviams įdavus protestus prieš tiesų varžymą, prieš neprileidimą prie pilietystės ir netvirtinimą lietuvių mokintojų, Wojcechowskis nusidavė nesuprantas skundų ir paabejojo apie besiskundžiančiųjų pilietystę. O kur lietuviai gali gaut tą pilietystę, kad lenkų valdininkai okupantai prie jos lietuvius neprileidžia?

Šveicarijoj jaunas daktaras Tomarkin išrado vaistą nuo plaučių uždegimo. Vaistas buvo išbandytas karišKame ligonbutyje, ir sakoma, davė geriausias pasekmes. Vaistas susideda iš hemijų, vadinamas "Serum anti-microbum". Jei tas tiesa, tai milijonai žmonių kasmet bus išgelbėti nuo taip didelio pavojaus, kuris ikišiol kiekvienam grumojo.

Suvienytose Valstijose yra apie 14 milijonų užrubežiuose gimusių žmonių, kurie kaskart siunčia pinigus savo giminėms, kad tiems palengvinus vargus. Toki žmonės 1919 metuose išsiuntė 300 milijonų doliarių. Metuose 1922 išsiuntė 400 milijonų, o šiais metais 1923 ikišiol nuo 1 dienos Sausio išsiuntė $600 milijonų, į įvairias šalis už Atlantiko ir Pacifiko.

Vilniaus "savininkai" lenkai savo politikieriui vyskupui Bandurskiui įtaisė auksinį kryžių su paveikslu Aušros Vartų Dievo motinos, po kuriuom ingreveruota parašas: "Biskupowi Bandurskiemu—Ziemia Wilenska". Mat tas Bandurski užpernai pardavęs savo kryžių, gautus už jį pinigus išdalino legijoninkams, kurie veržė iš lietuvių Vilnių. Mat, ranka ranką mazgoja...

Pasinaujinkite Prenumeratą Amerikos Lietuvio!

Labai gražiai kviečiam visus Amerikos Lietuvio skaitytojus panaujint prenumeratas. Šiomis dienomis prieš Kalėdas norėtume mes Jums pasiuntinėt musų dideilus ir gražius sieninius KALENDORIUS. Todel meldžiame nelaukt, bet tuojaus pasinaujinkite visi savo prenumeratas.

Panaujinkite ir savo giminėms į Lietuvą!

Lietuvoje skaitanti Amerikos Lietuvį jusų giminės jums dėkavoja už Amerikos Lietuvį. Šią savaitę gavome labai gražią padėkavonę nuo Jono Šereikos iš Kedorių kaimo, Butrimonių valsčiaus, Alytaus apskričio. Jis širdingai dėkavoja savo švogeriui Jonui Lautackiui, kuris per pereitus du metu siuntė jam Amerikos Lietuvį.

Kas tik turite giminių ar pažįstamų Lietuvoje, jeigu norit, kad jie progresuotų, užrašykite jiems Amerikos Lietuvį ant viso meto, tai bus geriausias atminimas ir didžiausia dovana.

Amerikos Lietuvis,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

PO MEDŽIU.

Malonus broliai ir sesers! Pasulinė karė ant žemės sukurė tikrą audrą. Valstybė se suiro viskas ir neliko ten nė tvarkos, nė darbštumo, nė ramybės. Visose pusėse tik riaušės, maištai, barniai, kovos, revoliucijos, valdžių tvėrimai ir jų žlugimai, kitų nugriovimai, kitų pačių pabėgimai, ir kur čia viską supasakosi!

Pas musų viengenčius irgi tas pats dedasi. Nors pas mus nėra tokių valstybinių maišalienių, tai vienok ir čia žmonės ne atsilieka nuo Europos didžiunų, kurie prievarta brukasi į valdžias, ir kurias jie gražiuoju negalėdami pasiimt, kuria revoliucijas, sukuria namines kares, ir jei taip dar ne atsiekia savo tikslo, tai kviečiasi sau užrubežinius pagelbininkus.

Imkime kad ir čia išeivijoje musų senąją organizaciją Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Pažiurėkime kiek aplink jį suka įvairių generolų ir veda savo rušies armijas, kad laimėt vietas toje organizacijoje, ir nors neturi jie galės pasistatę kanuoles šaudyt į kitus tokius generolus ir jų armijas, tai visgi veikia ką tokio panašaus. Laiškais ir spaudintais lapeliais organizuojasi, telkiasi į burius, bėgioja vieni kitiems už akių, kad tik kaip nors neprileidus kitų, o patiems laimėt.

Europoj ir kitur kuomet politikai jieško sau laimikio valdžioje, tai pirmiausia žmonėms pasakoja, kad jie valdžioje atsisėdę labai daug rupinsis pačių žmonių gerove, net ir šalį valdyt jiems leis, o jie tik taip sau bus valdonai. Čia, svetimoje šalyje, męs matome tą patį, beveik kas rudenis ir kas pavasaris, kuomet prisieina valdininkų rinkimai. Tik tarpe vienų ir kitų męs-matome skirtumą tokiose varžytinėse. Čia jei kas laimėjo, tai džiaugiasi žmones prigavęs, jų balsais išrinktas ir nesapnuoja pildyt tai, ką jis žmonėms buvo žadėjęs. Europoj dalykai eina kitaip. Ten politikieriai, užsigeidę valdžios, nereikalauja žmonių balsų. Jie organizuoja straikus, ir kada straikieriai, neturėdami ką valgyt kenčia nepriteklius, tada politikieriai jiems įkalba senosios valdžios negerumą, kad tai dėl jos eina straikas ir badas, ir taip sukursto juos prie revoliucijos. Ginkluojasi dvi pusės ir eina laimėt. Kada politikieriai, jei laimi, lyginai užmiršta tai ką žmonėms kalbėjo ir prižadėjo. Ir jie eina tomis pačiomis senųjų valdovų pėdomis. Ir taip žmonės apviliama.

Na, o ko žmoneliai Susivienijime Lietuvių Amerikoje gali tikėtis nuo vienų ar kitų vadinamų valdovų? Ko jie čia taip skverbiasi ir vieni kitiems užvydi vietų valdžioje? Jie dabar vienoje ir kitoje pusėje, vieni kitus darko, niekina ir peikia prieš sau prielankiuosisu, ir kuomet vienus peikia, tai save teikia. Žadėt jie savo ištikimiems nieko nežada, nes jaučiasi, kad nebus ką ištesėt, nors ir prižadėtų ką tokio.

Iš to turėtų but kiekvienam aišku, jog politikieriai yra žvejotojai tik sau vietų, kuriose apmokama geresnės algos, ir daugiau nieko. O tiems, kurie algas moka savo tarnams ar valdininkams, kaip juos ten nepavadinus, turėtų buet aišku ir suprantama, kad už pinigus nereikia samdyt karjieristus, tuos, kurie tik kitų darkymais ir niekinimais geidžia laimėt savo siekiamą tikslą. Tokiems samdytojams, sakysime, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariams, kurie samdo savo valdininkus, ar išpildančius savo pareigas tarnus, turėtų but suprasta, kad nereikia samdyt tokius, kurie tik kitus moka niekint ir peikt, kurioje pusėje jie nebutų ir kam nelinguotų, bet tokius, kurie pasitarnauja pirmiau negu parodo norą gaut gerai apmokamą vietą.

Politika vienok nėra niekad švari. Kaip valstybėse taip ir šioje organizacijoje, ji vedama nešvariai. Žmonės, kurie dirba organizacijos labui, kurie ją auklėja ir didina, tokiems visuomet parodoma nugara. Už jų adrbą ne apmoka niekas, jie dirba tik iš pasišventimo, kam ačiu, organizacija didinasi, auga. Ir stebėtis reikia, kad į vietas su algomis skverbiasi vis tik toki žmonės, kurie organizacijaii nekad nėra padarę kad ir mažiausią naudą, ir tankiausia ten toki įsiskverbia. Tai yra neteisybė didžiausia, kuomet dalykai taip dedasi. Tai neteisybė ir skriauda tiems, kurie už savo pasišventimą liekasi atstumtais. Kad jei žmonės nemoka rašyt, jei negali atlikt savo pareigas dėl dalykų nesupratimo, negali but prileidžiami į tokias vietas. Bet jei žmonės moka prikalbint besimuistančius naujus narius, moka išskaityt smulkmeniškus jų mokesčius ir juos priduot kur reikia, tai jau negalima juos skaityt netinkančiais savo vieton. Ir stebėtis reikia kodėl tokiems žmonėms neduodama progą užimt valdyboje vietą. Tai gėda didžiausia ir apgavystė, kuomet pasitarnavusių ir užsipelnysių žmonių vieton samdoma tik karjieristus, nieku ne pasitarnavusius, vien tik tokius, kurie turi švelnų liežiuvį ir moka ką nors dailiai papasakot. Ačiu žmonių apsileidimui ir nepaisėmui, toki tik žmonės ir kemšama valdybon, tankiausia net nežinia iš kur atsiradusieji, be jokių nuopelnų, be jokių pasitarnavimų organizacijai.

Malonus broliai ir sesers! Jums be abejonės toki dalykai yra gana aiškus ir suprantami. Suprantami jie turi but, kad męs jau seniai žinome, jog teisybė turi stovėt visur ir visuomet pirmoje vietoje. O kuomet teisybė stumiama šalin ir jos vieton statoma suktybė, tai bjauriau jau ir rast negalima. Rinkimuose nariai visuomet privalo žiurėt ką siulo organizacijai į tarnus, arba kaip paprasta juos vadint, valdininkus. Pirmiausia reikia žinot žmones, kurie yra užsitarnavę savo pasišventimu ir savo darbštumu pačiai organizacijai, kurie yra padarę gero. Kol to nebus, kol nariai nežinos kas dirba organizacijai ir kas ne, kol jie aklai tikės tik tiems, kurie savo bičiulius be jokių nuopelnų siulo, ir jie be atodairos už juos balsuos, tol jų organizacijoj vaidinsis neteisybės, skriaudos ir purvinosios politikierių karjieros vis vartysis, be jokio atsižiurėjimo į pačios organizacijos reikalus, nes karjieristai apie organizacijos gerovę nemanys, tik vis jieškos vietų, kuriose mokama geros algos. Taip šiadien jau yra ir tas visas nešvarumas turėtų but raujamas laukan. Atėjus balsavimo dienoms, kiekvieno privalumas yra pagalvot, ar verta yra duot balsas už veržiamąsį ypatą. Reikia pagalvot pirmiau, ar ji padarė ką gero, ar pasidarbavo organizacijos naudai. Jeigu jie duoda savo balsus be tokio pagalvojimo, jie patys tada stoja pusėn savo organizacijos nenaudos, nes siunčia jai tarnaut žmogų visai nežinomą, nežinant, ar toks samdininkas organizaciją augins, ar puldys žemyn.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

BALTIMORE, MD.

Sandariečių prakalbos.

Lapkričio 11 dieną įvyko vietinės ALTS. 5 kuopos prakalbos, kuriose kalbėtojum buvo pakviestas p. J. O. Širvydas, "Vienybės" redaktorius. Prieš prakalbas 3 valandą vidurdienio atsibuvo Pečiukaičio restorane šauni vakarienė. Svečių dalyvavo 50 ypatų. Po užkandžio visa eilė kalbėtojų pasakė trumpas prakalbėles. Kadangi prakalbėlės buvo daugiausia pašvęstos mokyklai, tai p. J. Čėsna davė sumanymą, kad sumest aukų nupirkimui kokios nors dovanėlės mokyklėlės vedėjui p. A. Kurelaičiui. Nors sumanymas paduota gana vėlai, vienok sumesta liuosnoriai $7. Laike pietų prie Sandaros prisirašė 10 naujų narių.

Prakalbos.

Vakaro 8 valandą prasidėjo prakalbos Lietuvių salėje. Pirmiausia kalbėtojas Širvydas kalbėjo, kuris savo ilgokoj kalboj apipasakojo kaip kunigija per bažnyčias išvilioja daug pinigų iš lietuvių, svetimiems reikalams, o iš tų pinigų Lietuvai netenka nieko. Toliaus apipasakojo dabartinę Lietuvos politišką padėtį ir kaip klerikalai ten šeimyninkauja, kaip dėl jų šeimyninkavimo auksino vertė nupuolė, kaip jie vadinasi save krikščionimis demokratais, kaip jie demokratiją yra paniekinę ir kaip baigia užgniaužt laisvę žodžio, kaip klerikalams bus galas ateinančiuose rinkimuose, nes jiems nesiseks laimėt rinkimus savo apgavystėmis.

Toliaus užsiminė ir apie komunistus, kaip pas juos nėra laisvės, nes laisvę jie vadina "buržuazija" ir jos padaru, nes jie nepripažįsta darbininkams nė straiko laisvės ir straikuojanti darbininkai pas juos yra šaudomi kaipo maištininkai, kas nėra daroma kitose šalyse.

Sandariečiams paraginimas.

Ant galo plačiai kalbėjo apie sandariečius ir jiems artimus Lietuvos laidinninkus. Karštai ragino dėtis prie sandariečių ir remt savo vienminčius Lietuvoje. Pasakė, kad "Tegul nesiranda nė vieno kuris bent vieną iš tautiškųjų laikraščių kaip "Vienybė", "Sandara", "Amerikos Lietuvis", "Telegramas", "Dirva", "Tėvynė" neužrašytų savo giminėms Lietuvoj, nes kada męs užpilsime Lietuvos kaimus laikraščiais, tada atidarysime Lietuvos žmonėms akis ir tada klerikalai bus nugalėti.

Antras kalbėjo inžinierius A. C. Denbinas, nurodinėdamas į vakarines mokyklas ir kaip didelę naudą jos neša, taipgi apie jų naudingumą ir reikalingumą. Ant galo kalbėjo p. B. Šidiškis, kuris pasakė daug karčios teisybės kunigams ir komunistams. Kada pradėjo nurodinėt kaip musų komunistai rinko aukas neva Rusijos baduoliams, o vienok nuo mirties gelbėjo tik "Laisvę" ir "Vilnį", ir kad rinktų aukų Rusijos baduoliai nėra gavę nė vieną centą, musų komunistėliams pasidarė karšta ir jie po vieną iš salės pradėjo nykt. Ne ėmė nė 5 minutų ir apie tuzinas išnyko be jokios "revoliucijos".

Prie kuopos prisirašė 3 nauji nariai. Aukų surinkta politiškam iždui $9. Viso tą dieną prie kuopos prisirašė 13 naujų narių.

P. P. Jaras.

MARYVILLE, ILL.

Visko po biskį.

Maryville, tai yra mažas, angliakasiais apgyventas kaimelis, kur angliakasiai su pramoninkais sudaro gyventojų 800. Tarpe svetimtaučių yra apsigyvenusių ir lietuvių kelios šeimynos, taip gi yra keliatas vienučių vyriškių, arba kaip juos čia vadina—senbernių—ir viena nuo seniaus užsilikusi mergelė, jau pagyvenusi, ir kelios čia gimę ir augę.

Visi lietuviai gyvena čia paskendę girtybėje, neskiriant amžiaus nė lyties. Eina vieni pas kitus, per namus, ir girtuokliauja. Jau daugelyje lietuviškų kolonijų esu buvęs, bet taip girtuokliaujant, ir taip šlykščiai kalbant, dargi prie mažų vaikų, aš nėsu girdėjęs. O darbai koki prie tokių girtavimų ir pliauškimų! Lapkričio 17 dieną vienuose namuose susirinkę ir prisigėrę pakėlė muštynes, kuriose vienam net dvi bonkos galvon sudaužyta. To dar nebuvo gana, tai sumuštasis išėjęs palaukė užpuoliko ir vėl gyvuliškos skerdynės atsinaujino, ir "nuskriaustasis" tapo peiliu perdurtas taip pavojingai, kad daktaras turėjo keliomis eilėmis pilvą susiut.... Gėda amžina ir minėt tokius lietuvius, kurie gyvena ir elgiasi kaip gyvuliai ar pikti žvėrys.

Biskis apie darbus.

Maryvillėj yra viena didelė anglių kasykla, apie penkių mylių atstume nuo Collinsvillės. Šiuom tarpu kasykloje darbai eina silpnai, nes dirba tik po vieną ir dvi dienas per savaitę.

Lapkričio 17 dienoj čia atsibuvo prakalbos, surengtos angliakasių unijos. Kalbėtojum buvo A. Howat, buvusis 14 distrikto U.M.W. of A. prezidentu, Kansas valstijoj. Kalbėjo jis apie šių dienų bedarbę ir angliakasių išnaudojimą. Turiu pasakyt, jog esu daug girdėjęs kalbant angliakasių organizacijų viršininkus, bet Howat už visusu yra geriausis kalbėtojas. Aiškino jis apie kovas angliakasių Kansas valstijoj laike straikų, kada gubernatorius Helen per teismą buvo išleidęs įstatymą, kad be teismo žinios nebutų vykdomi joki darbininkų straikai Kansas valstijoj, bet angliakasių pasišventimas gubernatoriaus išleistą įstatymą pergalėjo, kada įvyko didžiausis straikas, negu kokis yra kada buvęs straikų istorijoje.

Ant galo papasakojo užką jis turėjo eit kalėjiman, kaip netiesotai jį ponas L. Lewis, angliakasių unijos prezidentas jį išmetė iš U. M. W. of A. organizacijos. Likosi vienbalsiai perleista rezoliucija, reikalaujant, kad Howat butų gražintas U.M.W. of A. unijon. Rezoliucija pasiųsta unijos prezidentui Lewis.

Kaip ten nebutų, Howat buvo pasišventęs angliakasių gerovei ir jų geersnei ateičiai. Man teko 1921 metuose but Kansas valstijoj, kuomet ten buvo didis straikas. Ką Howat vedė, niekas jam negali primest, išskyrus gubernatoriaus ir pono Lewis darbus.

P. M. Lietuvos sunus.

WATERBURY, CONN.

Waterburio įvairios žinios.

Juozas Baltrush (Baltrušis) per teismą reikalauja $15,000 iš D. F. Beach, kuriam laikant su kitu mėsinyčią prieš kiek metu Baltrušis skolino pinigus, ar apmokėdavo išlaidas, su ta išlyga, kad jis vėliaus bus priimtas pusininku. Bet tas ne įvyko.

Vincas Girkonis mirdamas paliko savo turtą pusbroliui Juozui Zulius (turbut Žilius), kuris vėliaus pasirodė pusbroliu jam nėsąs. Olga Girkonis norėjo per teismą atgaut savo brolio turtą, bet tas jai nepavyko; tastamentas padarytas legališkai, pas advokatą Lukošių, su ištikimais liudininkais. Velionio Girkonio turtas vertas $3000; jis priklausė prie: Lietuvos Sunų draugijos, Lietuvos Brolijos, Politiško Kliubo ir Gedimino draugijos.

Biblijos studentai 11 šio mėnesio rodė paveikslus su paaiškinimais Primes teatre. Buvo rodoma "Kaip Dievas sutverė žmogų". Publikos susirinko tiek, kad vietų teatre pritrukus reikėjo uždaryt duris, idant daugiau ne įleidus. Aiškinimai duodama lietuvių kalba. Čia paveikslai bus rodomi per keturias savaites.

Tos pačios dienos vakare, po No. 103 prie Green gatvės surengta apvaiščiojimas Rusijos "jubilėjus". Surengė L.M.P.S. 12 kuopa. Publikos susirinko nedaug. Kalbėjo merga iš New Yorko, lietuviškai. Jai netruko gražių ir augštų lietuviškų žodžių.

Industriališka mokykla (Girls Club) atidarė šokius Brooklyne (Waterburio miesto dalis. Red.). Vieta paimta kampas Bank ir S. Leonard gatvių, ant antrų grindų. Vedėja yra Margarett Bainard, kuri su savo padėjėja mano ten ir gyvent. Moteris ir jaunos mergaitės bus mokinamos įvairių lošių. Pirmiaus jos mokino žaidimų Duggan mokyklos gimnastikos kambariuose, dabar įsirengė savo mokyklą. Ypač priaugančioms mergaitėms patartina šiaja mokykla pasinaudot.

Šv. Juozapo parapijos vargonininkas Antanas Visminas jau sugrįžo iš Lietuvos ir užėmė savo vietą. Nesimačiau dar su juom, tai ir nieko nežinau iš jo svečiavimųsi Lietuvoj ir ten įgytus įspudžius. **Žybt.**

HAVERHILL, MASS.

Šis-tas iš musų kolionijos.

Musų miestas yra prie Merimack-upės, tarp didelių kalnų ir žalių girių, apsuptas iš visų pusių. Gyventojų miestas turi apie 60,000. Fabrikai čia tai daugiausia kurpių dirbyklos. Yra viena audykla ir keliatas kitokių. Dabar beveik visi fabrikai sustoję, ypatingai kurpių dirbyklos. Mat pasibaigė visi užsakymai vasaros sezonui, o žieminiams užsakymų dar negaunama. Kada darbai atsinaujins, nežinia.

Lapkričio 12 dienoj, tai yra "paliaubų" dienoj čia buvo didelė paroda, kurioje dalyvavo visos tautos. Dalyvavo ir lietuviai.

Lietuvių čia yra apie 800. Visi tarpe savęs gražiai sutikime gyvena. Iš lietuviškų draugijų gražiausia gyvuoja D.L.K. Gedimino Kliubas, kuris turi nuosavą salę, tautišką daržą ir liuosus kapus.

Lapkričio 12, 13 ir 14 dienose apie mus buvo kariški manebrai, kuriuose dalyvavo virš 5000 kariumenės.

K. Ka—s.

Redakcijos atsakymai.

P. Gaidemavičius. P. Vientautis, Šiaurys, M. Gudas, Simas Bakšys, J. L. Žemaičių Petras, A. Stra, Labai ačiu už rankraščius, sunaudosime kaip greit galėsime. Meldžiame ir daugiaus.

J. Dabrila. Gavome, ačiu. Tik tulos jų jau yra "Amerikos Lietuvyje" tilpę, tad tas nenaudosime. Nurodykite kokių numerių pageidaujate, nes męs negalime jieškot verčiant visus kompletus, kadangi musų laikas labai aprubežiuotas.

Alf. T. Gavome jau senokai, bet, kad ne pasens, tai sunaudosime kada nors vėliau, kaip laikraštyje atsiras daugiau vietos.

Čia gimęs. Kadangi Tamistos raštas jau pirmiau yra tilpęs "Naujienose", tad męs jaumi nepasinaudosime.

K. M. Jurgeliavičius. Minimos korespondencijos iš jųs negavome.

P. Krakauskas. Apie tai pas mus jau buvo rašyta, atkartot neverta. Nesunaudosime.

Julius Grigas. Rankraštį gavome, bet greitai apie jį pasakyt ką negalime. Peržiurėsime vėliau ir atsakysime laišku. Patartume vienok, pasakų rašymu ne užsiimt.

O. Vijoklė. Perdaug kalbate apie meilę; ar negalėtumet pasirinkt kitą tėmą? Nuobodus ir nieką neinteresuojantis. Nesunaudosime.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Didelis karštis sunaikina gyvybę.

Įdomu tyrinėt labai didelį karštį ir labai didelį šaltį. Visokia gyvybė ant žemės reikalauja sau tam tikros temperaturos, šilumos, palaikymui savo gyvasties, kurioje geriausia gali gyvent. Paėmus kokią nors gyvybę, yra įdomu kiek ta gyvybė gali išlaikyt šilumos ir kiek gali išlaikyt savo gyvastį šaltyje.

Kiek žinoma, jokia gyvybė negali išsilaikyt verdančiame vandenyje, per kaikurį laiką. Kaikurie mikrobai, gavę progą apsidengt save apsaugo medega, gali išsilaikyt savo gyvastį per minutą arba dvi verdančiame vandenyje, bet ne ilgiau. Verdantis vanduo mums atrodo karštas, bet verdančio vandens temperatura yra gana maža, sulyginus su paprastos liepsnos temperatura, daug mažesnė už pečiaus ugnies temperaturą, nesulyginamai maža su saulės karščio temperatura. Temperatura karščio eina laipsniškai didyn, ir kuom didesnis karštis, tuom greičiau gyvastis jame sunyksta.

Imant tyrinėt su šalčiu, pasirodo, kad žuvys, mikrobai ir augalai gali labai daug šalčio pakęst, budami lede. Buvo ištirta karališkame institute, Anglijoj, kad mikrobai, kurie greit žuva verdančiame vandenyje, šaltyje jie palaiko savo gyvastį. Nors jie sušala ir liekasi kaip negyvi, bet užėjus šiltesnei temperaturai, jie vėl atgyja ir gyvena. Yra ištirta, kad mikrobai, buvę oro skysčiuje, kuris neapsakomai turi šaltą temperaturą, vėl atgyja. Budami jie oro skysčiuje, nustoja gyvenę, bet vėl atgyja, sušildyti iki atsakančiai temperaturai.

Mokslininkai ištyrė, kad gyvasties palaikymas remiasi daug ant fermentacijos, kurią karštis greit sunaikina. Kol hemiška fermentacija nesunaikinta, gyvastis vėl atsiranda, pradėjus jai dirbt tam tikrose temperaturos aplinkybėse. Jeigu męs paimtume fermentacijos pepsin, iš musų pilvo, ir palaikytume karštyje, jo visas veikimas butų užmuštas ir daugiau neatsigaivintų; nėsant fermentacijos, gyvastis nepradeda veikt.

Leidai sulaiko veikimą.

Jauniems, žmonėms yra geras pamokinimas, kad jie nevalgytų perdaug ledinių valgių, nes suvalgius daug ledinių valgių, pilvo fermentacija apsistoja, kas kenkia pilvo grumuliavimui. Nors šaltis fermentacijos mikrobų neužmuša, bet tuom laiku sulaiko darbą, kas kenkia žmogaus viduriams. Kada yra kas negerai viduriuose, visas kunas tai jaučia. Niekas nenori jaustis blogai, todėl reikia dabotis nuo permierinio valgymo ledinių smetonų, kurių šaltis kenkia vidurių grumuliavimui.

Męs kalbėjome apie karštį, tai yra, ypatingą pirmyn ir atgal judėjimą, bet, kad yra keliatas įvairių karščių, tai ir mums su jais reikėtų daugiau apsipažint. Medega gali but ir be to karščio, kur yra abelnai šalta. Kada męs išsikeliam augštai į orą, ir pasibaigia oro sriovė, tas tarpas nuo mųs iki saulei neturi daugiau medegos, tik pereinančią saulės šviesą etere. Visa tuštuma yra pripildyta eteru, nežiurint ar medega yra, ar ne. Eteras galima mest į vilnis, kurios yra įvairių kokybių, bet vienodo budo ir visos keliauja per eterą tokiu pat greitumu. Musų kunas sugauna kai kurias iš tų vilnių, ir męs duodame joms vardus. Musų akys sugauna grupas tų vilnių neperdideles. Męs vadiname tas vilnis šviesos vilnimis. Kitos vilnys, kurių musų akys negali užmatyt, bet jausmingi musų nervai pasako tų vilnių kokybę, kada jaučiame šilumą. Šiluma atplaukia prie mųs per eterą. Vilnys šviesos ir šilumos viena kitai taip giminingos, jog mokslininkai sako, kad jos tik tiek skiriasi, kiek oktavas nuo vieno balso ant kito, skambinant pianą. Šiluma ir šviesa keliauja per eterą greitumu šimto aštuoniasdešimts tukstančių mylių į sekundą. Jos ateina kartu pas mus nuo saulės.

Ką termometras jaučia, tą musų akys ne mato.

Šviesą gali paskirstyt, perleidžiant ją per prismą, iš trijų šonų stiklą. Kada paskirstymas padarytas, šviesa išsiskečia, musų akys nemato šilumos, bet termometras lengvai suseka ateinančią šviesą per stiklą. Męs galime jaust, kada saulės spindulis užeina ant musų veido. Jeigu musų akys butų sugadintos, saulės šilumą musų nervai vistiek jaustų. Saulė susidarius iš medegos; medega susiedda iš atomų ir molekulų, kurie saulėje neapsakomai karšti, siekiant tukstančius laipsnių.

Saulės atomai gali žmogų užmušt.

Saulės atomai ir molekulai juda greitai pirmyn ir atgal, speciališku budu ir padaro didelį karštį. Rodos stebuklinga, kaip tie karšti atomai ir molekulai gali pasiekt mus per milijonus mylių, ir turėt tokią spėką, kuri mus nužudytų. Tas ir atsitinka, kada saulės spinduliai karštose dienose žmogų užgauna. Apie tai čia męs pasiaiškiname, jog netik saulės spinduliai, bet ir kitoks karštis galima paleist skersai kambarį ir juom užgaut žmogų. Kadangi tuštumos yra pilnos etero, ir karštis plaukia etere didžiausiu greitumu ir skečiasi į visas puses, dalys karščio ir šilumos pasiekia ir musų žemę ir mus, ant žemės gyvenančius. Šviesa ir šiluma eidama per oceaną etero, gali vilnis, taip kaip žuvis plaukdama vandenyje. Daugelis šių šilumos ir šviesos atomų savo kelionėj žuva, ypatingai kada pasiekia musų žemės storą apvalkalą oro. Kad ne storas oro apvalkalas, ant musų žemės, męs negalėtume iškęst didelio karščio, kuris ateina nuo saulės.

Etero vilnys nuo saulės.

Vilnys ateina iki musų žemei nuo saulės, kuri karštį pirmiausia išduoda ir atsimuša ant musų žemės, nežiurint kur, ar į kalnus, ar į jures, originuoja tą patį karštį, tai yra tą patį judėjimą, kaip ir ant saulės. Panašiai kaip telefonas, į kurį žmonės kalba, o kitame gale vielos girdisi kalba. Tam tikros vilnys netokios, kaip saulės su eteru, bet panašios, nuneša balsą į kitą galą vielos, kur randasi bubnelis, atmušantis tas vilnis. Taipat ir vilnys nuo saulės prasidėję, nuo jos karščio, atsimuša į žemės medegą ir čia padaro šilumą. Peėmę apvalą stiklą męs galime sutraukt netik saulės spindulių šviesą, bet ir saulės karštį į vieną daiktą, ir kada tie karšti spinduliai pradeda vienytis su oksigenu, daiktas pradeda degt. Dabar mums suprantama dvejopas karštis. Vienas tai yra sukurtos ugnies, kitas kuris atkeliauja milijonus mylių nuo karštos saulės ir vadinasi atomišku karščiu. Kad geriau suprast kaip karštis keliauja, męs galime pasižiurėt į katilą užkaisto vandens. Vanduo pirmiausia pasidaro karštas ant katilo dugno, ir molekulai kįla į viršų, nešdami su savim karštį. Taip karštis pasidaręs apačioje, išeina į viršų. Taip keliauja karštis po skysčių. Kituose daiktuose atomai ir molekulai iš vietos nesijudina, tik eina karštas judėjimas pirmyn ir atgal, kada skysčiuose molekulai persikelia vieta iš vietos.

Nemuno Sunus.

Iš gydymo praeities.

Medicina, kiek jos istorija pasako, yra labai sena, beveik taip sena kaip senas yra ant žęmės žmogus. Imant pavyzdį iš šventraščio, išvarytas iš rojaus Adomas su Jieva, nors buvo jiedu stiprųs fiziškai, vienok kentė ligų spaudimus ir medicinos pagelba jiemdviem buvo ne prošalį.

Sveikata ir kuno išvystymu rupinosi senieji žmonės taip, kad pas egiptijonus gydymo budas stovėjo jau ant labai augšto laipsnio ir jo pagelbos jieškojo kiekvienas, kam tik pagelba buvo reikalinga. Egiptijonai sulyg savo supratimo, skaitė ir tikėjo, kad ligas ant žmonių užsiunčia dievai, todėl žmonių gelbėjimu iš ligų užsiėmė tik tų dievų perstatytojai kunigai, ir tik jie vieni ligoniams teikė pagelbą, kokia jų supratimu buvo galima, teikiant kaipo dangaus dovaną. Kunigai noriai ir gabiai pildė gydytojų pareigas, iš ko buvo jiems patiems nauda, nes prisipildė savo kišenius, ir ligoniams, nes neretai jie buvo išgydyti, ar bent skausmai jiems palengvinti. Kunigai stengdavosi nuo ligonių ligas prašalint daugiausia su pagelba maldų ir simboliškųjų praktikų.

Gydymo budai nebuvo užmirštami, tik jie beveik lošė kitą rolę. Svarbiausiu gydymo budu buvo tai sapnai šventynėje. Ligoniai butinai turėjo vieną ar daugiau naktų nakvot šventynėje, kad gaut palengvinimą savo skausmams. Sapnai laike prisnudimo šventynėje, nebuvo vaistais. Buvo tai tikėjimas, kad žmogus, įeidamas į šventynę, butinai turi but su gryna sažine ir pilnu pasitikėjimu dievams. Sapnas šventynėje buvo surištas su tokiu supratimu, kad sapne patys dievai su ligoniu matosi ir kalbasi, tad dievai atsilankę pas ligonius, patys jiems pataria kaip savo kentėjimus galima prašalint. Tokius sapnus, ligonių šventynėse sapnuotus, paskui kunigai aiškindavo, ir sprendė iš jų, kaip skausmus galima prašalint.

Ligonių nakvynės šventynėse.

Ligonių nakvynės ir sapnai šventynėse neįvykdavo visai paprastu budu, be ceremonijų. Ligonių gimines, ligonius nuvesdavo prie pat šventynės durių slanksčio. Čia kunigai, apsirengę savo religiškais rubais, ligonius pasitikdavo ir giedodami juos įvesdavo šventynės vidun. Čia ligoniai pirmiausia buvo išmaudomi tyrame vandenyje ir patepami kvepenčiais tepalais ir paskui aprukinami. Toliaus prie įvairių slaptų ceremonijų prasidėdavo užkeikimai ir dievų pašaukimai, skambinant visokiais muzikos instrumentais, buriui kunigų apstojus ligonį, kuomet tas skendo rukylų dumuose ir lėtai puolė į ekstazijos miegą. Su visomis ceremonijomis ligonis taip buvo vedamas šventynės gilumon, lėtais žingsniais, kaskart vis toliau.

Kunigams apsistojus prie aukuro, atnešta jiems avinas su paauksuotais ragais, ir kada aviną aukaujant, jo kraujas ištriškęs sutepė ligonio rankas ir veidą, procesija ėjo toliau. Tik seniausi amžium kunigai su ligoniu įžengė švenčiausion vieton, kuri buvo pašvęsta tamsiame šventynės kampelyje. Čia apsistota prieš stovylą dievo, kuris turėjo ligoniui gražint sveikatą. Prie stovylos kojų kunigai patiesė prie aukuro papjauto avino kailį, ant kurio buvo ligoniui leista atsigult, kvėpuojant neseniai pjauto avino kraują ir rukylus.

Kunigai lėtai atsitolino, ir ligonis ilkosi vienas tik su dievu ir savo skausmais. Tylumą kartas nuo karto pertraukdavo tik meliodijos giesmių, giedamų švelniai ir lėtai, lyg paeinančių iš kur tai toli, kur nėra skausmų nė žemės vargų. Ligoniui, tamsyje paliktam, rodėsi, kad tarpe tų giesmių balsų pats dievas skrajoja ir prie jo artindamasi, atneša jam pagelbą, išliuosavimą iš visų jo kentėjimų ir prispaudimų jo gyvenime.

Ligonio sapnai.

Tokiose mintyse ligonis užmigdavo, o kad giesmių balsai per miegus buvo nors lėtai girdimi, parsiėjo sapnuot, kad tikrai pagelba, palengvinimas artinasi. Tokia pagelba ligoniui visaip apsireikšdavo. Kartais niekas nesapnuodavo. Kartais kildavo padilginimas atsiminus taip nepaprastai praleistą dieną, kutenant nosį įvairiems kvėpalams, o labiausia tai tikėjimas į pagydančią galybę, kas stiprino ligonio dvasią, laukiant palengvinimo jo kankynių ir skausmų.

Nusilpęs ir sapnais suvargintas ligonis kartais atsibudęs negalėjo savo sapną papasakot klausinėjančiam kunigui, bet vilčia susistiprinęs, sakydavo, kad geriau jaučiasi. Sulyg kunigo tvirtinimo, laike sapno pats dievas atėmė jam skausmus. Ir taip žmogus pasveikęs, ėjo iš šventynės linksmas ir dėkingas, tikėdamas į stebuklą šventynėje jį išgydžiusį. Ir niekas tada nedasiprotėjo, kad ligonis tik ceremonijomis sujudintas, savaja vilčia tapo sustiprintas, ir tikėdamas, jog tikrai sveikstas, tuomi tikėjimu jis pasveiko.

Sapnų apipasakojimas.

Kiti toki ligoniai kunigams apipasakodavo įvairius savo sapnus. Abelnai, ceremonijomis sujudintam ligoniui visokios mislys bėgiojo jo galvoje, arba kaip mums suprantama, ligonis lengvai klejojo. Bet nė vienas iš tokių ligonių negalėjo savo sapnus suprast ir išsiaiškint, nes to visko išaiškinimas buvo skaitomas tik kunigų galėje, o tie taip mokėjo gabiai aiškint, kad klausanti jų aiškinimo ligoniai susiraminę ir viltį atgavę pasveiko netik kad iš paprastų ligų, bet net ir nuodais užsinaudoję. Jeigu kas iš ligonių nežinojo priežasties savo ligos, tokiems ir kunigai nuokart šaltai atsakydavo, kad dievai apie juos nenori nieko žinot. Ir toki mirė. Suprantama kunigai tokius matė pavojingai sergant ir suprato, kad jie nepagis, todėl ir savo ceremonijas neleido liktis bevertės, kad neprileidus žmonėms abejonės.

Kunigų pelnas.

Toki anų gadynių Egipto kunigų gydymai ir ligonių sapnų aiškinimai nebuvo praktikuojami dykai. Kas buvo turtingesnis ir kas daugiau užmokėjo, tiems kelta didesnės ceremonijos ir iškilmės. Kartais tokius švęsta, tepta ir rukyta visas turtas, kada jų savininkui ėjosi apie pasveikimą, nes gyvastis branginta už viską labiaus. Neturtinguosius ligonius šventynės kampelin vesta kai kada ir visai be jokių giesmių ir rukinimų, nes iš tokių kunigai nematė sau naudos.

Klausimas, ar šventynėje sapnavimai turėjo kokį ryšį su ligonio pasveikimu, ar su kunigų kišeniais? Be abejonės, kad sapnavimai šventynėse, turėjo daug reikšmės ligonio išgyjime dėl tvirto jo pasitikėjimo. Išaiškinimo to viso, reikia jieškot sugestijoje. Tvirtas tikėjimas, be abejonės, daug prisideda prie sveikatos sūstiprinimo. Ką šiadieninis gydytojas riša su hipnozija, senovės kunigai tą viską rišo su dievysta, nuo kurios paeidavo visas blogumas ir visas gerumas bent tada taip tikėta.

Taip kunigai gydydami ligonius, prisiklausę nuo jų ir patys daug praktikos prityrę, viską rašėsi sau į knygas ir iš tų studijavo gydymo budus sau į knygas ir iš tų studijavo gydymo budus, net kol amžiams bėgant, iš visų tų atsitikimų ir jų aprašymų, išsivystė šiadieninis medicinos mokslas, kuris vienok turėjo nelengvą kelionę į musų gadynę, kadangi jam reikėjo užkariaut senosios gadynės kunigų budus gydymo šventynėse ir su stabams įtikėjimo pagelba.

LIETUVOS APLANKYMAS.

Rašo M. Paltanavičia.

(Tąsa)

Plentas, einantis nuo Palangos į Klaipėdą, gražiai apsodintas beržais. Visu pakeliu baltuoja, jų lapai žaliuoja. Pekelėse matosi gražių ūkių ir užeigų namų. Kraštą tuojaus gali atskirt, pati išvaizda duoda suprast, kad tos šalies žmonės yra kulturiški, naudojasi daugiau mokslu, amatninkysta. Jų namukai gražesni, jų gyvenimas turi but geresnis. Čia nesimatyt tiek kryžių ir namų su skylėtais stogais, bet viskas atrodo tvarkoje, nors ir tas kraštas pergyveno sunkius karių metus. Pamanai žmogus apie įtekmę mokslo ant žmogaus, ir turi viltį, kad Lietuvoje taip pat bus gražu kada nors, kaip priaugs tie jauni žmonės, kurie dabar lanko mokyklas. Jie nepasiganėdins gyvenimu sulužusiose, į žemę sulindusiose stubose, bet išsibudavos sau patogesnius namus, pasitaisys geresnius kelius ir jų gyvenimas pagerės. Klaipėdos krašte laukai pilni žmonių — vyrų, moterių pilnas laukas, ima šienus, pjauja, grėbia, veža, trusia kiek įmanydami, kad juos gražiai apdirbus. Pakelėse tankiai matosi malunai, vėjas pakinkytas, kad žmonių naudai dirbtų. Tas nemažai prisideda prie žmonių gyvenimo.

Už pusės valandos važiavimo fordu, męs pasiekėme klaipėdą. Labai gražus, vokiško stiliaus miestelis. Čia netruksta gražių, didelių namų šaunių viešbučių, elektrikinis tramvajus, gražųs namukai, gyvenimai, švarios gatvės, žmogų ramina. Rodosi, kad vienas daiktas čia yra, tai žmogaus inteligentiškumas, kuris grąžina šalį, nežiurint kokiame pasaulio krašte jis butų. Lietuvis, atkeliavęs čia iš kitos šalies, ir neapsipažinęs su Klaipėda, jautiesi svetimas, nes miestelyje publika kalba vokiškai. Apsilankius į krautuves ir parodžius lietuvišką litą, jie stengiasi suprast ko nori, ir paduoda. Bet šiaip nesigriebia noriai kalbėt lietuviškai. Policijantai veik visi moka lietuviškai. Tik vieną radau, kuris vokiškai atsakė, kad lietuviškai nesupranta. Atskirai nuo miestelio matosi visa eilė gražių namų, pabudavotų iš raudonų plytų. Tai yra kazermės, kurias dabar turi užėmus lietuvių kariumenė. Apžiurėjus paviršium miestelį, pamatai, kad čia viskas dar atrodo vokiškai. Ant pramonių, krautuvių, visur užrašyta vokiškoje kalboje. Tik Birutos saldainių fabriko skyrius gražiai lietuviškai užrašytas. Kaip pamatai savo kalbą tarpe svetimų kalbų, tai tuojaus žmogų traukia arčiau. Ir aš mėginau įeit į vidų tos pramonės, bet durys buvo uždarytos, ir nieko viduje nesimatė. Gal jau buvo pervėlu, nes pavakarė artinosi. Pribuvęs į Klaipėdą, tuojaus bėgi į pajurį pamatyt Klaipėdos uostą, su kuriuom kiekvienė lietuvio širdis džiaugiasi, kad kada nors čia turės but didelis portas — uostas, per kurį žmonės ir gerybes iš Lietuvos ir kitų šalių plauks jurėmis į visas pasaulio dalis . Iš tiesų tai uostas. Čia jau yra gana dideli laivai, parėję iš Anglijos, iš kurių darbininkai išsemia anglis. Čia pat prie kranto prieina trukiai, į kuriuos pila iš laivų anglis. Čia matosi elektra pritaisytos mašinos anglius semt ir tavorus iškelt iš laivų, bet mašinos tuom tarpu buvo nevartojamos. Žmonės su gurbais ant ratukų, tam tikru tiltu vežė anglius iš laivo ir pylė į vagonus. Aš paklausiau policijanto, kodėl mašinos nevartojamos prie išėmimo anglių. Jis man atsakė, kad valdžia nori duot darbo darbininkams, todėl mašinų dabar nevartoja. Čia iš tiesų matėsi gražus uostas, gana didelis pakraštis, prie kurio stovėjo mažesni ir didesni laivai. Toliau nuo krašto matėsi mašinos, kasančios ir gilinančios uosto dugną, kad didesni laivai galėtų įplaukt. Gal kada nors ir Lietuva prasigyvens savo didesnius pasažierinius laivus, ir galės keliaut į svetimas šalis. Dabar, jeigu prisieina keliaut mažesniais laivais nuo Anglijos arčiausių uostų, kelionė susideda iš apie tukstančio mylių. Nuo Vokietijos uosto Hamburgo, bus apie penki šimtai mylių. Tai mažu laivu, žmogui prie jurių nepratusiam, nėra patogu keliaut. Bet tavorams parsivežt iš svetimų šalių ir išvengt kitų žemių muitinyčios, Lietuvai bus didelis palengvinimas.

Mėginau susirast Klaipėdos krašto tėvynainius, p. Jankų ir Stikliorių, bet ant nelaimės, jų neradau namie.

Viduryje miestelio stovi gražus paminklo fundamentas, bet stovylos nėra. Aš klausiau savo draugo, keno čia paminklą statys. Jis man papasakojo, kad čia buvo kaizerio Fridriko paminklas, prieš kurį vokiečiai skųsdavosi, buk juos užėmė kita žemę, ir meldė, kad kaizeris nuliptų ir juos paliuosuotų. Vieną rytą žmonės eina, žiuri, kad jau stovylos nėra. Sako vokiečiai atėję pas buvusios stovylos fundamentą verkė, kad kaizerio nebuvo. Lietuviai klaipėdiečiai jiems sakė taip:

(Dar bus)

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Nemokslingumas.

Nemokslingumas yra pilietystės priešas. Naturališkas turtas neturi vertės be mokslo. Nemokinti žmonės eikvoja vaisingus laukus, girių žemes, vandens galybę ir mineralų depozitus.

Nemokslingumas kainuoja tautai milijonus doliarių. Welsas, Franklin K. Lane, sakė, kad jeigu nemokinto žmogaus alga butų 50 centų mažesnė per dieną negu mokinto žmogaus ar moters, šalis kasmet netektų $825,000,000 dėl nemokslingumo.

Nemokslingumas butų išnaikintas su mažomis išlaidomis, ir tas pridėtų milijonus doliarių prie tautos turto.

Laike karės, valdžia turėjo sužinot ar kareiviai moka perskaityt ir parašyt įsakymus, pirm negu buvo pristatyti prie tarnystos. Todėl laike pirmo kareivių rinkimo valdžia darė bandymus suvirš milijonams vyrų.

Po bandymų rasta, jog iš 1,566,011 egzaminuotų vyrų, 25.3 nuošimtis nemokėjo skaityt ir suprast laikraščius, ir parašyt laiškus. Todėl buvo aišku, jog laike pasaulinės karės beveik 20% musų gyventojų nemokėjo vartot anglų kalbą.

Toks pat nemokslingumas statistikos iš Suv. Valstijų gyventojų suskaitymo. Kiek vienas pilietis klausiamas ar moka rašyt. Pasekmės gyventojų suskaitymo mažesnį laipsnį nemokslingumo negu armijos bandyme, nes daugelis atsako tą klausimą nežinodami ką jis reiškia, kiti, kurie gali pasirašyt savo vardus arba parašyt kelis žodžius, skaitosi save mokintais. 1920 m. gyventojų skaitymas rodo, jog per dešimts metų, nemokslingumo nuošimtis nupuolė nuo 7.7 iki 6%. Tas sumažėjimas per tuos 10 metų buvo kaimuose. Bet vistiek kaimuose yra apie 1,000,000 daugiau nemokintų negu miestuose.

Kaip nemokslingumas liečia ukininką? Reiškia, jis sulaikytas už tamsumo sienų. Jis gyvena žemdirbystės primityviškose dienose. Jam spauda nebuvo išrasta. Daugelis musų ukininkų negali perskaityt įvairias knygas, kurias Suv. Valstijų žemdirbystės departamentas išleido, ir kurios kainavo tiek daug pinigų, jie negali suprast pamokinimus žemdirbystės agentų, kuriuos valstybė užlaiko palengvinimui ukininkų gyvenimo. Jeigu suprastų tą viską, lengvai galėtų produkuot iki trijų kartų daugiau įvairių produktų negu dabar produkuoja. Tautai kainuoja milijonus doliarių ukininkų nemokslingumas.

Kuomet męs žiurime į nemokslingumą miestuose, randame, jog tas nemokslingumas daugiausia liečia svieturgimius. Nors tik 35.7% nemokintų šios šalies svietur gimė, 67.8% nemokintų kaimuose svietur gimė. Ta grupa susidedą iš nemokytų, kurie negali rašyt bent kokioj kalboj. Apart tos kliasos yra dar ir tie, kurie negali skaityt, rašyt arba kalbėt anglų kalbą. Tos abejos grupos negali perskaityt laikraščius ir negali pasikalbėt su savo kitataučiais kaimynais. Jie naturališkai pasilieka užpakalyje, negalėdami klausyt arba kalbėt tik per kitus. Visi juos išnaudoja.

Marian K. Clark iš New Yorko valstijos pramonės komisijos, sako, jog beveik pusė nelaimingų atsitikimų fabrikuose, kurie kainuoja apie 50,000 per dieną pramonėms, yra dėl nežinojimo kalbos. Yra 800,000 fabrikų darbininkų New Yorko valstijoj, kurie negali kalbėt angliškai. 1916 m. valstija sulyg darbininkų atlyginimo įstatymo, išmokėjo $11,500,000, kuri tai suma didesnė iki $35,000,000, jeigu prie jos butų pridėta algos, daktarų bylos, ir įstatymo administracija.

Suv. Valstijų darbų departamento statistikos rodo, jog per 8 metus nelaimingi atsitikimai buvo didžiausi tarp angliškai nekalbančių darbininkų, ir jog tas pats metai nuo metų. Ford motor kompanija praneša, jog nelaimingi atsitikimai 54% mažesni nuo atidarymo jų mokyklos 1924 m.

Mr. Manning, kasyklų biuro direktorius pranešė, jog anglių kasyklose 365,000 vyrų paėjo nuo angliškai kalbančių tautų ir daugumas jų nemokinti. Jis pranešė, kad jeigu tie vyrai butų pamokinti, butų daug mažiau nelaimingų atsitikimų. Jis sako "mokslingumas sumažintų mirtis tarp angliakasių iki 1,000 vyrų kasmet, ir sulaikytų sužeidimą daugiaus kaip 150,000 angliakasių kasmet. Kasmet tukstančiai ateivių, kurie negali skaityt ir rašyt savo kalboje, siunčiama į kasyklas. Žinoma, kasyklos, kurios samdo daugelį ateivių, atspaudina visokius persergėjimus tų ateivių kalbose, bet jeigu ateiviai nemoka skaityt savo kalboje, tie persergėjimai yra be jokios vertės. Apie 930 ateivių tampa užmuštais kasyklose kasmet visai bereikalingai. Jeigu valstija išmokėtų $3,000 už kiekvieną užmuštą žmogų, per metus viso butų išmokėta apie $3,000,000. Yra skaitoma, jog beveik 69,750 ateivių sužeidžiama kasmet. Tas reiškia, jog $1,743,750 nustojama algomis. Imant ateivių užmušimus ir sužeidimus, per metus skaitlynė dasiekia iki $4,533,750.

Tas liečia tik vieną pramonę.

Žiurkių utėlės atakuoja žmones.

Pietinėse valstijose žiurkių parazitai pradėję kąst žmones ir iš priežasties to, žmonės kenčia daug nesmagumo. Šis nemalonus apsireiškima pasirodė Texas ir Mississippi valstijose. Kai kuriuose atsitikimuose žmonės gana smarkiai kentėjo, ir buvo priversti išleist dideles sumas pinigų kovai su užpuolikais. Buvo ir tokių atsitikimų, kad žmonės buvo priversti apleist net dalį savo namų.

Pasekmės įkandimo visuomet pasirodydavo ten, kur buvo daug žiurkių, ir išnaikint šitą nemalonumą reikėjo pirmiaus išnaikint žiurkes. Nesurasta, kad įkandimas neštų kokią ligą, bet įkandimai pasirodo aiškiai skaudųs ir gana nemalonųs. Pasirodo, kad maži ir suaugę parazitai atakuoja žmones šliaužDami per visas kuno dalis ir kandžiodami kuną.

Mieste Dallas, Texas žiurkės pradėjo pasirodyt 1920-21 metais. Net ir naujai statyti namai, iš plieno ir cymento, nebuvo liuosi nuo žiurkių. Gyvenimo namai, kuriuose žiurkės niekad dar nebuvo matytos, susilaukė šitų nekviestų svečių. Žiurkių parazitai radosi daugiausia namuose viduryj miesto, kur daugiausia judėjimo, o ne gyvenimo vietose. Yra numanoma, jog šis parazitas gauna sau maistą nuo paaugusių arba visai suaugusių žiurkių. Parazitai pradeda sliaužinėt, ieškodami maisto visur, žmonių gyvenimuose.

Kovai su šitais parazitais butinai reikalinga kuošvariausia užlaikyt savo namus ir žiurkių lizdus išnaikint, pilant ant jų karasiną. Grindis ir kitas vietas reikia iš valyt su sekančia kompozicija: vieną dalį anthracene aliejaus ir dvi dalis karosino. Šis vaistas parodė geras pasekmes. Šėpas, kabinetus, ir kitas mažas vietas, kuriose galėtų pasislėpt parazitai, patarta apšlapint gazolinu arba hydrocyanic gazu. Tą turėtų atlikt tik žinovai.

"PIRŠLIS"

(DEL NEVEDUSIU)

Mes jumis supažindinsim su vaikinais arba merginomis. Mes išleidžiame savo laikraštį vardu "Piršlys." Jeigu esat nevedę, prisiųskit 10c., mes jums prisiųsim musų laikraštį "Piršlį", jųs galėsit surast sau naujų draugų.

SOCIAL AID BUREAU,
105 W. Monroe St., R. 412,
CHICAGO, ILL.
(47—49)

IŠVALO
PLEISKANAS !!

Turime geriausias gyduoels nuo pleiskanų. Parduodame geriausio išdarbio diržus ir skustuvus, taippat parduodam gražius puodukus ir geriausią muilą barzdoms skust. Gelandam skustuvus ir žirkles, darbą gvarantuojam.

TAMOŠIUS KRAPAS,
102 Millbury St., Worcester, Mass.
(47—48)

"Dykai Vertės $5.00"

Kaipo Kalėdų dovaną ir del išplatinimo savo biznio, prisiųsiu kiekvienam vieną svarą aukštos rušies tikro RUSIŠKO TABAKO, BAKSIUKĄ CIGARŲ ir KATALOGĄ. Del apgarsinimo ir prisiuntimo kaštų, prisiųsk 35c. markėmis. Reikalaujam agentų. Adresuok taip:

GEO. STANKS,
Room 800, Desk 22.
20 E. Jackson Blvd., CHICAGO, ILL.
(48—49)

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojime ir taisymo namų. Taip gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane,, po numeriu—
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryj.

PARSIDUODA.

FARMA 187 akrų žemės, 60 akrų dirbamos, bėgantis upelis, yra gero miško, sodas, naujas namas 10 ruimų, su elektra, vanduo viduje, banė didelė su elektros šviesa, garadžius, vištininkai, 3 arkliai, 8 karvės, 200 vištų, 12 ančių, 8 kiaulės ir 12 paršiukų, šienas, bulvės ir kornai, visokie įrankiai, 1½ mailos nuo miesto, 1 maila iki strytkario ir vieškelio. Vieta gana graži, tik reikia gero ukininko. Kaina $9000, įmokėt $3000.
WARD IR WADE STS., dveji namai su trimis štorais ir vieta dėl didelio garadžio. Įeigos $1836, parduosiu ant 15%. Turiu gražių farmų ant maino už miesto propertės.
150 AKRŲ ŽEMĖS, ežeras, 84 akrai miško, mainysiu ant miesto propertės.

JONAS BUROKAS,
Notarijušas ir Agentas,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA

PARSIDUODA farma 50 akrų, daug dirbamos, 9 melžiamos karvės, 3 telyčios, 2 puikiu arkliu, dideli sodai visokių vaisingų medžių, 7 metų senumo, visokios mašinos piaut malkoms, kornams, šienui, ir tt. Norinti pirkt šią farmą, atsišaukite laišku, o aš jums daugiau apie ją pranešiu.

J. BABINSKY,
R. F. D. 3, Southbury, Conn.
(42—50)

PAJIEŠKAU apsivedimui merginos ar našlės nuo 20 iki 35 metų senumo, geistina iš Worcesterio. Esu 30 metų vaikinas, uždirbu gerai. Su pirmu laišku prisiųskit paveikslą. Atsakymą duosiu kiekvienai.

John Puskungis,
Gen. Del., Hornell, N. Y.
(47—48)

PARSIDUODA

PARSIDUODA stuba ant vienų lubų, septynių kambarių. Viskas pagal šios mados įtaisyta. Banė ir vištininkas su 50 vištų. Arti mokyklos. Parsiduoda prieinamomis sąlygomis. Atsišaukite:

ALEX BABROWICZ,
76 Everton Ave., Worcester, Mass.

PARSIDUODA 3 šeimynų namas su visais įtaisymais, Main South už $11,500.
2—3 ŠEIMYNŲ NAMAI netoli šv. Vincento ligonbučio, $10,000. Bargenas. Perku ir parduodu mortgečius.

C. J. PRANCKAITIS,
8 Vernon St., Worcester, Mass.
Telefonas Cedar 7822—M.

REIKALAUJU gero lietuvio vyro dirbt grosernėje ir bučernėje. Kreipkitės:

37 POND STREET,
Kampas Harding St.

PAJIEŠKAU savo pusbrolio Jono Martišiaus. Seniau gyveno Skotijoje, dabar girdėjau, kad gyvena Kulpmont, Pa. Jeigu randasi minėtame mieste ar kas žinote, malonėkite pranešt arba pats atsišaukite.

Antanas Martišius,
44 Tainter St., Worcester, Mass.
(48—49)

NAMAS ANT RANDOS 5 ruimų, pasirandavoja už 20 dol. mėnesiui. Kreipkitės ant viršutinių lubų.

11 DORCHESTER STREET,
Worcester, Mass.

135 AKRŲ FARMA!

24 mailės nuo Worcesterio, 50 akrų dirbamos, 5 akrai stambios girios, pušįs ir klevai, vertės $2000, geros ganyklos, 23 karvės, 2 jauni arkliai, 3 kiaulės, 50 vištų. Didelė, graži stuba, didelė banė, nauja pieninė, cimanto nauja ledaunė, šaltinio vanduo, stuboj ir banėj įvestas. 3 sodai, 2 jauni, 60 tonų šieno, netoli 3 miestukai su fabrikais, lietuviais užgyventos farmos. Užeinamą ir linksma vieta. Mokykla vaikams prie pat durų. Parsiduoda už $10,000, pusę įnešt likusius savininkas ima ant pirmo mortgečio su lengvomis išligomis. Rašykit:

V. O.,
BOX 30, Cherry Valley, Mass.
(48—49)

EKSTRA !!

Dideli sieniniai kalendoriai 1924 metams, 4 už $1.00. Ant jų matosi Klaipėda, Lietuvos kariumenė, orlaiviai, šienpluviai, artojai ir dvi didelės merginos—Amerika ir Lietuva su vėliavomis sveikinasi.

J. JERUŠEVIČIUS,
BOX 68, Lawrence, Mass.
(48—49)

Kišeniniai Peiliukai Visiems!

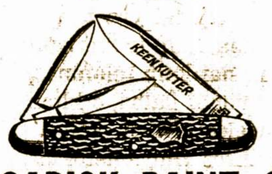

SADICK PAINT & HARDWARE CO.,

66 MILLBURY STREET,
Worcester, Mass.

Anthony Oswald Shallna,
Lietuvis advokatas,
366 BROADWAY, ROOM 2,
Telephone, So. Boston 3528
SO. BOSTON, MASS.

DR. TESSMER,
Dentistas.
306 Main St., Worcesteryje.
virš Iver Johnson krautuvės
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai.
Tel. Park 3310

"111" CIGARETAI

Jie yra GERI! 10¢
Pirk šiuos Cigaretus ir taupyk pinigus!

Trindamas su *Ruffles*
Ištrinsi Pleiskanas Lauk.

Niežti, niežti visą dieną — jus net stebitės iš kur tų pleiskanų tiek imasi! Juo daugiau jus kasote, juo daugiau pleiskanų išnuolat iš jusų galvos, sutersia jusų drabužius, daro nemalonumo kiekvienam arti jus esančiam, ir vis neapsakomai niežti!

Ruffles

tai prašalins. *Ruffles* yra toniku galvos odai ir plaukams. *Ruffles* yra pleiskanų naikintojas su puikiomis pasekmėmis.

Ir tame nėra jokios paslapties. *Ruffles* yra sudarytas gabių ir patyrusių kemikų, kurie išdirbo formulą specialiai paskirtą sunaikinimui pleiskanų perų — ir *Ruffles* atlieka savo darbą.

Pamėginkit bonką! Įtrinkit truputį *Ruffles* į savo galvos odą kasdien apie per salvatę laiko. O kuomet pleiskanos jau išnyks, tuomet naudokite karts nuo karto ir pleiskanos jus daugiau niekuomet nekankina! Tik 65c. už bonką. Galima gauti aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

KALĖDŲ DOVANOS !

AMERIKOS LIETUVIS tinka užrašyt dovanų savo giminėms ir draugams, tai yra geriausia dovana, kuri tęsia visą metą. Amerikos Lietuvis su gražių kalendorium sudarys labai gerą dovaną jusų giminėms čia AMERIKOJE ir LIETUVOJE.

Taipgi nepamirškite ir savo prenumeratą panaujint, nes daugelio laikas jau yra išsibaigęs.

KALĖDOS, KALĖDOS, ARTINASI!

Nepamirškite savo giminių Lietuvoje. Jeigu turi tėvus, brolius, seseris, pačią su vaikučiais, šitame laike pamąstyk ar nereiktų juos pagelbėt. Jeigu visai neturi giminių, tai paaukuok, pasiųsk pagelbą Lietuvos našlaičiams, Lietuvos mokykloms, Lietuvos kariuomenei.

Pinigus siųskite per mus, męs pasiunčiam LITAIS ir DOLIARIAIS, greičiausiai galimu budu. Priduokite aiškius adresus.

DAROM VISOKIUS DOKUMENTUS

Jeigu nori pavest savo žemę Lietuvoje arba savo dalį kam kitam, kad prižiurėtų arba išnuomuotų, kreipkis pas mus, mes padarysime reikalingus dokumentus. Jeigu turi žemės Lietuvoje, ir nežadi grįšt, nelaikyk be jokios priežiuros, parduok! Mes surasime jumis pirkiką, nes Lietuvoje yra daug žmonių žemės reikalaujančių. Kreipkitės pas mus.

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

PRALEISKITE KALĖDAS LIETUVOJE

VAŽIUOKITE ANT SUVIENYTŲ VALSTIJŲ VALDŽIOS LAIVŲ

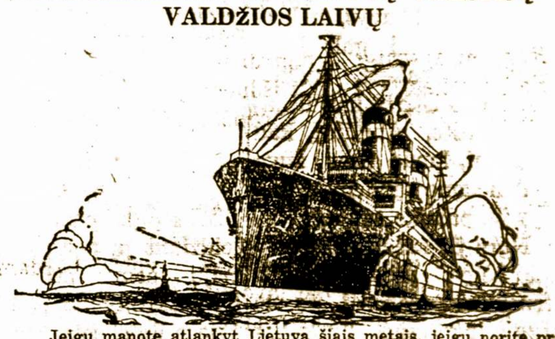

Jeigu manote atlankyt Lietuvą šiais metais, jeigu norite praleist Kalėdas su mylimaisiais senoje tėvynėje, darykite planus dabar. Suvienytų Valstijų Valdžios laivai duoda speciales akomadacijas tiems, kurie važiuos. Bus speciališki išplaukimai.

S. S. LEVIATHAN ———— išplauks Gruodžio 1 d.
S. S. PRESIDENT ARTHUR ———— Gruodžio 5 d.
S. S. GEORGE WASHINGTON ———— Gruodžio 12 d.

Sujungimas su Lietuva nuo Anglijos arba Bremen'o. Valdyba Suvienytų Valstijų Linijų prižiurės, kad kelionė jusų butų saugi į vietą. Kad šis linksmas sapnas butų realizuotas jums—eikite dabar pas arčiausią agentą ir padarykite rezervaciją—dabar.

UNITED STATES LINES,
75 STATE STREET, BOSTON, MASS.
LOKALIAI AGENTAI VISUOSE MIESTUOSE.
Valdantieji Operatoriai del
UNITED STATES SHIPPING BOARD

DOVANA $10,000

Sandara belaukdama savo dešimtinį jubilėjų, kuris bus sausio 14, 1924, kad jį tinkamai paminėjus, skiria Amerikiečiams lietuviams dovaną $10,000 vertės knygų. Knygos yra padalintos į tris kompletus, kiekvienas kompletas vertės $2.00. Tad, kuris iki sausio 14 d. 1924 metais, užsiprenumeruos "Sandarą", prisiųsdamas $2.50, tas gaus vieną kompletą knygų vertės $2.00 dovanai, kaipo Jubilėjinę dovaną. Tad pasinaudokite šia puikia proga, nes tokios retai kada pasitaiko. "Sandara" Lietuvon kainuoja $3.00, už prenumeravimą taip gi duosime dovaną.

SANDARA,
327 E STREET, SO. BOSTON, MASS.
(46—49)

JONAS CIVINSKAS

Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.
Telephone Park 4156

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!

Parėjo naujų sampelų audeklo dėl žieminių overkočių ir siutų. Ateikite pasirinkt jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare

Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms.
Kreipkitės šiuo adresu:

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

J. B. Smelstorius.

KRYŽEIVIS.

(Tąsa)

Slanka (susimaišiusi, nukaitusi):
Taip..., taip, visi einam. Ar jųs čia pasiliksit
Dar ko kito laukt, ar tiktai atėjot...
Be reikalo klausiu... O jųs privalėjot
Ten but pirmutinis.
(Butėnui pasitraukus):
Jisai pažiurėjo
Taip keistai į mane, lupos sudrebėjo,
Nublanko ir, žodžio netaręs, nuėjo...
Ir kasgi jam daros? Nejaugi užvydi?...
Tiesa, kad po šarvu paslėptąją širdį
Jisai man nesykį pastebėt leido,
Bet niekad neteko matyt jo veidą
Taip pilną liudėsio, meldimo ir skausmo.
O, širdie! kaip sunku kančiose sąjausmo
Sieloje jieškot slapta ir su baime....
Iš visų nelaimių skaudžiausia nelaime
Yra tas troškimas, kurį reikia slėpt!
Juo stipriau krutinėj prispaudžiu širdį,
Juo labiaus man rodos plakimą girdi
Visi, kas prie manę tik artyn prieina...

Grasminė:
Na, einam į rinką! Užtraukite dainą...
(iš priešingos pusės išeidama ir akimis lydėdama):
Begėdžiai, dar reiškia jie savo linksmybę,
Kad į turgavietę Tėvynės liuosybę
Supančiotą lydi, kad ten ją pardavus...
(pastebėjus Vaidylą):
Sveikas gyvas, Vaidyla! Maniau jau prapuoliai,
Žmonės tavęs jieško, o tu gal ikšioliai
Dar nė negirdėjai kas Rugijai virsta.

Vaidyla:
Dar nenusiminkim. Tegul tik išgirsta
Apie tai rugėnai...

Grasminė:
Raminies, seneli.....
Rugėnai apsvaigę—ar girdi jų šauksmą?
Kad Krakas kryžeiviui išduoda jų šalį—
Jie reiškia jam savo beprotišką džiaugsmą!....

Vaidyla:
Dar kol nepaims jiems liaudis savo šluotą....

Butėnas (susiėmęs delnais galvą, bėgdamas):
Begėdžiai! jie kelia ant lavonų puotą!
Oj, kodėl ši žemė mane nesuėda!....

Grasminė (užstodama jam kelią):
Paliktas ant lauko karvedis nebėga,
Tik kaipo didvyris žuva pirmutinis—
Pavyzdžiui ir gėdai išgamoms tėvynės.
Tiktai šok ant žirgo ir kaip kad Perkunas
Žaibu savo kardo nušviesk mums padangę,
O tuoj kai bematant atsiras galiunas...

Butėnas:
Ką reiškia tie žodžiai, man sunku suprast.
Ar iš Anapiliaus jųs manot atkviest
Čia Kovą dievaitį?

Grasminė:
Ypatoj Butėno
Kovas šičia stovi, tik reikia dar vieno,
Aiškaus minties žaibo, idant jo krutinėj
Jausmo ugnis užsidegtų!

Butėnas:
Dovanok, Grasmine,
Kad tarsiu, jog tamista sielvartoj klajoji;
Čia jausmas negelbės...

Vaidyla:
Kuomet abejoji.

Butėnas:
Kur spėkos?—sakykit! Jei matot viltį,
Tik aš nuo jos bėgu, tai skirkit man mirtį
Šičia pat ant vietos, su džiaugsmu priimsiu.

Grasminė:
Tu pats viltis musų!

Vaidyla:
Taip! Pirm negu priminsiu

Tau tai, ką, man rodos, tu esi užmiršęs,
Sakau, kad kas rado liaudies širdyj vietą,
Tam skirta gyvent ir tol nemirsiąs
Kol saulė padangėms keliaus aplink svietą.
Taip, tu esi viltis, kaip sakė Grasminė,
Tegul tik paliečia ji liaudies krutinę,
Kada ji netrukukus susirinks į seimą,
O manosios stygos paleis miniai dainą,
Tai tu pamatysi, kad yra kuom gint!....

Grasminė (Butėnui užsimąsčius ir jo veidui vilčia nušvintant):
Garbė tau karžygi! Pirm negu įmosi
Savo aštrų kardą, kad laisvę apgint,
Pirm negu Arkonon garbingai įjosi,
Kad garbės vainiką nuo musų priimt—
Dar nuo Vaidelytės priimkie padėką
Už tą laimės viltį, ką širdyj palieka
Rupesnio troškimą ir saldų ilgėsį
Iki koliai tavęs matyt negalėsiu
Garbe vainikuoto, ant rankų iškelto!....

Butėnas:
Buk rami, Grasmine! retežiais apkalto
Manęs nematysi! O gyvas sugrįšiu
Tik tuomet, kad laukan iš pilies išvysiu
Kryžeivį, ir šičia iš tėvynės laimės
Vėl visi galėsim džiaugtis be baimės.
Lik sveika, Grasmine—meldžiu—man reikia eit,
Jie iš rinkos grįšta...

Grasminė (ištiesus rankas):
Eik sveikas, dievaiti!

Krakas (grįštant iš rinkos su minia):
Pasakyk, mieloji, jei esi ligota,
Tai reiks atidėt ruošiamąją puotą.

Slanka:
Praeis... Nesirupink. Tai įspudžių vaisiai.
Jausmai vienodumais pritroškinti baisiai
Įspudžio užgauti biskį perdaug smarkiai,
Nuvargino grietai, bet dėl to betvarkei
Leist namuose įvykt—but neišmintinga.

Henris:
Sakau kaip aš gyvas, dar taip įspudingą
Dieną iki šiadien nėsu turėjęs!
(Scenoje pamažu temsta, visi sueina į rumus išskyrus Makarą su Saunoru).

Makaras:
Kasgi tau, karžygi?! Kogi taip suniuręs?
Leisk man pasakyt, kad esu nuburęs
Tau pasisekimą. Klojasi, kaip reikia...
Tėmijai?... Butėnas kažką slapto veikia:
Iš rinkos pabėgo, bene užpuolimą
Jisai čia mums rengia... Jei taip, jo likimą
Tu turi jau rankoj, tik reikia sukrust,
Kad jį kunigaikščiui už maištą apskųst.
Sakau, jei mokėsi, tai tikrai laimėsi
Ir didį Butėną matyt galėsi
Pančiais surakintą!

Saunoras:
Ne tokį didiką!..

Makaras:
Jeigu tik mokėsi jį kaipo plėšiką
Valstybiško iždo viešai pastatyt,
Apie jo didybę kitaip teks manyt.

Saunoras:
Sunku išmanyt, ką tu čia galvoji,
Valstybišką iždą juk aš pats globoju.

Makaras:
Tame ir dalykas! Bet eiva iš šičia.
Dar gal kas nugirst. Mat aš dėlto tyčia
Nėjau į rumus, kad tave suėjus
Tart, ką link Butėno esu pastebėjęs.
Eikiva į smuklę, kad taurė putota
Biskį atgaivintų suvargusį protą,
O ten tau išdėsiu viską, kai ant stalo,
Kaip veikt ir kam iždą paslėpt privalom....
(abu nueina).

Butėnas (eidamas su Nasturta):
Taip... Bet kas mums lieka?.... Turime prisirengt,
Kad liaudžiai paliepus galėtume trenkt
Kai žaibas Perkuno. Tuo tarpu lik sveikas;
Daug dar turiu darbo, o jau vėlus laikas.

Nasturtas:
Sudie... Ištikrųjų, aš jausčiaus laimingas,
Jei pareigos leistų man tave lydėt....

Butėnas:
Ne, mano drauguži, tau čia reik budėt.
Daryk, kas tau lieka, šaltai, išmintingai;
Savo kilnią meilę, rugėno dorybę
Supink į vainiką, kad juomi liuosybę
Męs apvainikavę ne vienai krutinei
Suteiktume džiaugsmą, bet visai tėvynei.
Taigi, pasilik sveikas!

Nasturtas:
Sustok, dar žodelį.
Matei kunigaikštę?....

(Bus daugiau)

KŪDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS
DĖL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KŪDIKIŲ SVEIKATOS

STRAIPSNIS 48

Atimant kudikį nuo krutų

Abelnai kalbant, kudikį nuo krutų reikia atimt tarp devynių ir keturiolikto mėnesio. O nekurios sąlygos gali priverst dar anksčiau. Pavyzdžiu, išsenka motinos pienas. Arba vėl, oras gali turėt ant laiko įtakos. Nėra patartina atjunkti karštame ore, jei nėra svarbios priežasties.

Atjunkt reikia pamažu. Tada kudikis lengviau prisitaiko prie kito maisto. Galima protarpiais duot krekerių arba košelės. Tas prigelbsti atjunkimui. Atmink vienok, kad kudikis dar negali pilnai suvirškint krekmolinio maisto be 18—20 mėnesių. Todel reikia tokio maisto vengt. Bulvės, pupos ir panašus maistas turi daug krakmolo ir reikia vengt jo davimą.

Pradėjus junkimą, patartina pasitart su gydytoju. Jis žino, kuris maistas tavo kudikiui geresnis ir pasakys jums.

Brendimo laikas mergaitės gyvenime pastato kiekvieną motiną ant nervų. Tai rupestingiausias laikas mergaitės gyvenime. Tai laikas, kada visos jos pažvalgos yra keistame stovy, kurios pamatas gludi fiziologijoje. Tai laikas kada jos sveikata turi rupėt. Jos sveikata šiame laike ypatingai priklauso motinos rupesčiui. Kiekviena motina turi rupintis ir auklėt savo mergaitei sveikatą ir stiprybę pereit šitą laiką.

Be užtektino kiekio gero maisto mergaitės brestanti sistema negali laimingai stembt prieš gamtos reikalavimus šiame laike. Tokie vaikai turi gaut po du sykiu į dieną Eagle Pieno apart kitų valgių. Atmiežk du šaukštu Eagle Pieno trimis-ketvirtdaliais puodelio vandens. Jos labiau myli, kuomet dasideda ginger ale, vynuogių sunka, vaisių sunka.

Skaityk šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

KATALOGAS DYKAI

Reikalaukite musų krautuvės lietuviško illustruoto Katalogo. Žemos kainos laikrodėlių, perlinių ir gintarinių karolių, žiedų, sidabrinių šaukštų, šakučių ir peilių, britvų, pustų, budilninkų, laikrodžių, auksinių ir fontaninių rašomų plunksnų, paišelių, muzikališkų instrumentų, lietuviškų rekordų, Player pianams lietuviškų šokių ir dainų, armonikų, revolverių, liet. knygų ir tt. Adr.:

JOS. F. BUDRIK,
3343 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.
(48—52)

THOMPSON-BRUMLEY CORP.
6 Market St., Amsterdam, N. Y.

Mes parduodam namus, ukes, laivakorte į Lietuvą, siunčiam pinigus į visas pasaulio dalis, taipgi apsaugojam žmonių gyvastis, nelaimėj ar ligoj suteikiama pašelpa.

Taipgi apsaugojam automobilius nuo ugnies, pavogimo, nelaimės, ir kitokių atsitikimų. Namus ir rakandus apsaugojam nuo ugnies. Kalbame lietuviškai ir suteikiame geriausį patarnavimą.

(46—49)

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies ligą arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro pasiba nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintelė gydomoji, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir numažina vėmima laike nėštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj.

Pepsinic Seltzer Co.,

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

Suite 71. Tel. Park 7636.
Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

"Skrom," P. Lipnevičiaus išrasta gyduolė dar esant jam Lietuvoje.

NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkirėja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolės "Skrom" yra pagydę daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiką sutaupino. Šimtai žmonių pasigelbėjo vartodami "Skrom". Jų pavardes ir adresus mes jums prisiųsime del persitikrinimo. Jeigu jus sergate reumatizma, nepasiduokite. Rašykite pas mus, mes prisiųsime šių stebuklingų gyduolių. Nelauk ir nekentėk be reikalo. Bonkutė "Skrom" 1 dol., su prisiuntimu $1.25.

M. Paltanavičia,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. Budrevičius,
Previzorius.
122 Millbury st., Worcester, Mass.

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS
Juozas J. Dirsa

Geriausiai patarnaujų už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkrausto ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 ELLSWORTH STR.
Tel. Cedar 4953.

Pirkite Tiesiog iš Dirbtuvės

Sutaupinkite Perkupčių Pelną

Mes prisiųsime tiesiog į Tamistos namus tą nepaprastos vertės **NAUJĄ KABINETINĮ PHONOGRAPHĄ** — kurio atvaizdą čionai matote, su 20 naujų lietuviškų 75c Columbia rekordų, grojančių 40 įvairių kompozicijų ir 200 geriausių adatų, —viską už

$29.

PERSIUNTIMĄ APMOKAMĖ

TIKTAI PAMĄSTIKITE! $29 nuperka Tamistai phonographą, kurio padirbimas ir balso garsumas lyginasi su phonographu, kurie yra parduodama po $150. Kabinetas labai gražiai padarytas iš mahoniniomedžio, turi stiprų motorą ir aiškų balsą. Galima ant jo grajint visokį rekordai.

PARDUODAME NEPALYGINAMAI PIGIAU UŽ KITUS, TAI TODEL, KAD PARDUODAME TAMISTAI TIESIOG IŠ DIRBTUVĖS. Šis budas pardavimo sutaupina išlaidas: pardavėjų, vertelgų, agentų, olsėlio, pervežėjų ir t. t. ir, štai, tos visos sutaupintos išlaidos atiduodama Tamistai.

Kiekviena mašina esti išbandoma ją išsiųčiant—tat gi yra gvarantuojama ant 20 metų. Už $29 prisiųsime Tamistai šį puikų kabinetinį Phonographą, su 20 naujų lietuviškų 75c Columbia rekordų, grojančių 40 įvairių kompozicijų ir 200 geriausių adatų. Užganedinimą gvarantuojame, arba grąžiname pinigus. Prisiųskite Money Orderį ar čekį.

UŽSISAKYK TĄ NEPAPRASTĄ PHONOGRAPHĄ IR REKORDUS **DABAR!**

General Phonograph Co.
2271 St. Clair Ave. :-: Dept. L. 16
CLEVELAND, OHIO

ATYDA VISIEMS!

Gerbiamieji! Katrie pirkot pas mumis čeverykus per pereitus 3 metus, tai visi žinot, kad musų čeverykai netik kad dručiai nešiojasi, bet ir speciališkai pritaikyti prie lietuviškų kojų.

Taigi, mes norim pranešt, kad dabar—trumpam laikui, biskį sumažėjus darbams, mes stebėtinai nupiginom kainas, nė vienas nepraeikite nepažiurėjęs į musų langą. O jeigu lange nematytumet kas jums reikalinga, eikite vidun klaust, mes turim virš 7,000 porų, šimtus skirtingų madų ir kainos, vyrams, moterims ir vaikams, taipgi visokios mados kaliošų ir over shoes. Su geriausiais linkėjimais visiem.

FAMILY SHOE STORE,
27 Millbury Street,
Worcester, Mass.

KILA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsime jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

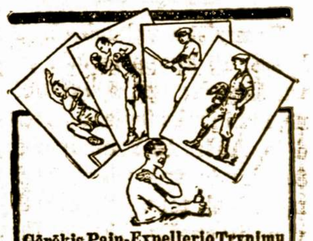

Gėrėkis Pain-Expelleriu Trynimu

Nelauk ligi to, Luomet jau busi priverstas atsigulti. Po sunkiam dienos darbui, savo rankom, kojom ir pečiam suteik palengvinimą!

Žmogus, kuris čirba su savo muskulais, negali buti sergančiu. Pamėginkit Pain-Expelleris išsitrinti skaudamas vietas.

Išvengkite skaudamų pečių ir diegiančių sąnarių. Pain-Expelleris palaiko sveikus žmones geroje padėtyje!

35c. ir 70c. už bonka aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekviено mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 8 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikatą.

KOSULYS

yra greitai sulaikomas jeigu vartojama į laiką

SEVERA'S COUGH BALSAM.

Palingvins kosulę ir prašalins daug kentėjimu. Priimnas dėl vaikams ir aukgusems.

Kaina 25c ir 50c.

Klauskitė pas aptiekorius.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

nuo Šalčiui ir Gripui ir Galvos skaudėjimui pasina nuo peršalimo.

Kaina 30c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

VIETOS ŽINIOS.

Ketverge šventa. Ateinančiame ketverge, 29 dienoj Lapkričio, kaip ir kasmet, paskutiniame Lapkričio ketverge, rudeninē šventē, "Padēkavonēs diena". Tą dieną žmonēs kelia iškilmingas vakarienes, ar pietus, neva tam, kad Dievui padēkavot už visas per metus suteiktas gērybes.

Gera pradžia. Praējusios subatos vakare, Lietuvių salēje prie Endicott gatvēs prasidējo SLA. 57 kuopos taip vadinami fērai. Pradžia buvo gana gera, nes nors oras buvo labai bjaurus, vienok tą vakarą įeigų surinkta iki dviejų šimtų doliarių. Linkētina, kad fērai, iki galui duotų didžiausias įeigas, nes kuopa visą savo turtą beveik tik ir išleidžia knygyno palaikymui. Jai reikia pinigų.

"Veidmainystē ir meilē". Padēkavonēs dienoje, Lietuvių salēje bus pirmas vaidinimas jau nuo seniai ruošiamo veikalo "Veidmainystē ir meilē". Patartina visiems tą vaidinimą pamatyt, nes tai didelis veikalas, kurį rengējai ruošia iš visų savo spēkų, kad publiką užganēdinus. Aiškint nēra reikalo paties veikalo, nes kiekvienas gali persitikrint pats pamatęs jį scenoj.

Draugiška vakarienē. A. L.T.S. 16 kuopa rengia privatišką, draugišką vakarienę, kuri įvyks 9 dienoj Gruodžio, Aušrelēs kambariuose, 8 valandą vakare. Vakarienēje, kiek teko girdēt, dalyvaus ir svečių iš So. Bostono, kaip centro sekretorius ponas Paulauskas ir kiti. Rengējai sako, kad svečiai bus vaišinami lietuviškais valgiais. Prie to bus ir koks programas.

Lietuvis išradējas. Antanas Romanas (iš No. Brukfield, Mass.) išrado vēdyklą (fenn) prie pasisupimo kedēs. Vasaros metu, karščių dienose, žmogus galēs kedēje suptis ir tuom patim vēdyklē jam gamins vēją. Romano išradimas Washingtone jau užpatentuotas ir pažymētas numeriu 1475160.
Rep.

Atpigo kurkēs. Prisiartinant dēkavonēs dienai, kurioje žmonēs valgo daug kurkių mēsos, tie paukščiai šiais metais bus pigesni negu kuriais kitais metais po karei buvo. Nuo svaro atpigo jos nuo 12 iki 15 centų, ir kurios kitais metais kainavo nuo devynių iki vienuolikai, dabar, sakoma, kainuos nuo šešių iki aštuonių doliarių.

Metinis susirinkimas. Ateinančioje nedēlioje, Gruodžio 2 dieną, 2 valandą vidurdienio, Lietuvių salēs žemutiniuose kambariuose įvyks metinis SLA. 57 kuopos susirinkimas, kuriame apart daugybēs kitų svarbių reikalų aptarimo, bus renkama kuopos valdyba kitiems metams. Kiekvienas naris privalo šiame susirinkime dalyvaut, kad išrinkus atsakančią valdybą. Nepamirškite taipgi atsivest ir naujų narių, nes kuopos augimas paeina tik nuo senųjų narių, kurie padeda valdybai vest kuopą ir didint organizaciją.
P. A. Dēdynas, pirm.

Apvogē namus. L. Ladd su šeimyna subatos vakare išsirengē į teatrą ir ten prabuvo iki pusnakčiui. Sugrįžę namo atrado užpakalinį langą išimtą, o viduje nerado nē vieno daiktelio, kuris turējęs kokią vertę ir galējo but panešamas. Išvogta visokių daiktų už penkis šimtus doliarių. Vagių pēdsakus policija susekt negali.

Šērininkų susirinkimas. Worcesterio Lietuvių kooperacijos valgomų daiktų krautuvēs šērininkų metinis susirinkimas įvyks 2 dienoj Gruodžio, 2:30 po pietų, Lietuvių salēje, prie Endicott gatvēs. Visi šērininkai privalo ateit į šį susirinkimą, nes bus renkama nauja valdyba ateinantiems metams.
Valdyba.

Pranešimas. Aušrelēs penkių metų gyvavimo sukaktuvių koncertas įvyks pirmą nedēldienį po kalēdų, t. y. Gruodžio 30 d. A. O. H. salēje. Programe dalyvaus horas, mažųjų horas, solistai iš kitur ir vietiniai. Be to dar mokintojas horo p. J. Dirvelis dainuos solo.

Tad vietinių draugijų prašoma nerengt tą nedēldienį, jeigu galima. Valdyba.

Aušrelēs susirinkimas, dēl priežasties Dēkavonēs šventēs, įvyks savaite vēliau, 6 dieną Gruodžio, savouse kambariuose. Visi nariai maloniai kviečiami atsilankyt, ir kuriems galima, atsivest naujų narių.
J. Peleckas, sekret.

A. L. T. S. seimo rengimo komisijos susirinkimas įvyksta seredoj, Lapkričio 28 d. 7:30 vakare, Aušrelēs kambariuose. Visi komisijos nariai privalo susirinkt į laiką.
Valdyba.

W. L. D. Tarybos susirinkimas įvyks Lapkričio 30 d. L. U. P. Kliubo kambariuose, 96 Green gatvēs. Visi draugysčių atstovai, butinai privalo į šį susirinkimą ateit. Valdyba.

L. apšvietos bendrovēs metinis susirinkimas įvyks utarninke, 4 d. Gruodžio, Lietuvių salēje, 29 Endicott g. 8 val. vakare. Visi nariai privalo butinai dalyvaut V-ba.

CAPITOL PHOTO STUDIO

Dailus, gerai padarytas paveikslas, tai tinkamiausia dovana jusų draugams ir gentims.

Mano ilgų metų patyrimas ir prieinamos kainos padaro šią įstaigą tinkamiausia vieta nusiimt paveikslus. Taipgi norime atkreipt atydą Chorų, Kuopų ir Draugijų, kad mes turime didelę vietą, tinkamą nuēmimui paveikslų didelēmis grupēmis žmonių.

S. BAJIERČIUS,
Savininkas.
24 MILLBURY STREET.
Tel. Park 2093 R.

PRAŽUK! PRAKEIKTASIS... PRAGARE PASIMATYSIM!

Didžiausis Teatras Kokio Dar Worcestery Nebuvo **"VEIDMAINYSTĒ ir MEILĒ"**

Drama - Tragedija Penkių Aktų Devynių Atidengimų, J. Ch. Fr. Schiller'io.
Rengia Aido Horas bendrai su Salēs Bendrove,

29 LAPKRIČIO "THANKSGIVING DAY" IR SUBATOJ, 1 GRUODŽIO-DEC., 1923.

Prasidēs lygiai 7-tą val. vakare. Duris atsidarys nuo 6-tos val. vakare.
LIETUVIŲ SVETAINĒJE, 29 Endicott gatvēs, WORCESTER, MASS.
ĮŽANGA 50c. ir 75 CENTAI. VAIKAMS 25 CENTAI.

Veidmainystē ir Meilē veikalas nereikalauja keno nors reklamos, jis pats už save kalba. Kas žino Shakespeare, Don Carlos, Marquis Posa, Goethe, tas žino ir SCHILLER'Į (šilerį) kaipo poetą-filosofą ir garsiausį pasauly rašytoją. Jo veikalų vaidinimuose visuomet buva žmonēmis perpildytos teatrų svetainēs. Reikia džiaugtis kad ir lietuviai turēs progą nors su bent vienu iš jo veikalų arčiau susipažint—perstatyme "VEIDMAINYSTĒS ir MEILĒS."

Worcesterio ir apielinkēs lietuviai yra kviečiami pasinaudot šiaja proga ir kuoskaitlingiausiai atsilankyt į Veidmainystē ir Meilēs perstatymą, kadangi tokie veikalai ne lengva perstatyt ir reikalauja daug darbo ir išlaidų.

Kviečia visus Rengējai.

KALĒDINIS IšPARDAVIMAS.

Gerbiamieji! Kadangi Worcestery sumažējo darbai ant trumpo laiko, iš priežasties to, darau didelius nupiginimus prieš KALĒDAS. Pas mane galima gaut visokių daiktų nužeminta kaina, Vyrams Overkautų, Siutų, Shoe, Overshoe, Roberbutų, Robų, Kepurių, Marškinių, Naktaizų, šalikų, Pirštinių. Vaikams Overkautukų, Siutų, Shoe, Robų, Roberbutų, ir kitokių aprēdalų. Moterims Furkautų, Kautų, Dresių, Skrybēlių, Shoe, Robų, Overshoe, viskas po dabartine mada. Mergaičių Kautukų, Dresiukių, Kepuriukių, Shoe, Robų, Overshoe. Prie to dar turiu Andarokų, visą lainę Apatinių, Lietsargių, Kaldrų, Blanketų, Svederių, Baksų, Trunkų. Taipgi Kalēdinių Zabovų Vaikams, visi partraukti iš Vokietijos. Dabar turiu didžiausią lainę negu kada turējau.

Ateikite persitikrinimui, o busite užganēdinti ir gausit gražių Kalēdinių Dovanų! Su Draugiškais Linkējimais

A. J. KATKAUSKAS,
372 Millbury Street, Worcester, Mass.

UNITED AMERICAN LINES (HARRIMAN LINE) JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE

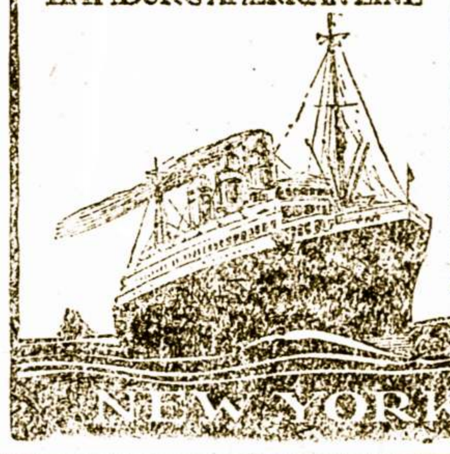

Trumpiausis kelias į visas dalis LIETUVOS
Išplaukimai kas savaitę musų laivuose de luxe: Resolute, Reliance, Albert Ballin, Deutschland, su I, II, ir III kliasos pasažierais ir laivais: "Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia, ir Westphalia, su II ir III kliasa. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, geros aplinkybēs.
UNITED AMERICAN LINES,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover St., Boston, Mass.
arba kiti įgalioti agentai.

NEW YORK-HAMBURG

MAURICE F. REIDY
REAL ESTATE & INSURANCE,
527 State Mutual Bldg.
TELEPHONE PARK 37.

GODDARD STREET, 2 šeimynų namas, neseniai pataisytas perdēm; viduj ir iš lauko. Viena žemē yra verta prašomos kainos—$3600.
WINTER STREET, 4rių šeimynų namas, su gazu ir elektra. $5000.
WINTER STREET, 2 šeimynų namas, gerame padējime. Pigi kaina.

Męs turim daug pigių, puikių pirkinių šioje miesto dalyje. Atsilankykit pas mus ir pavelykit mums parodyt juos Jums.

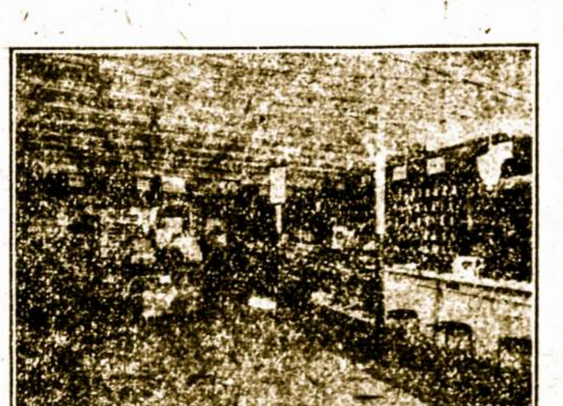

JUSŲ UŽSITIKIMA
APTIEKA
Gyduolēs, Chemikai, Patentuotos gyduolēs, Ligonių kambarių reikmenįs, Mùilai, Milteliai, Kameros, ir Paveikslų traukimui reikmenįs, Nepaprasta rašoma popiera.

H. H. O'ROURKE'S
PHARMACY.
360 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.
Priešais Ward gatvę

Žemos kainos. Abelnas apskritas patarnavimas.

HOLLAND AMERICA LINE
Trumpas ir tiesus kelias, per Rotterdam, į ir iš visų dalių
LIETUVOS
Savaitiniai išplaukimai. Neprilyginami parankumai.
Mes suteikiam pagelbą gavime reikalingų dokumentų (affidavitų). Musų atstovai prižiuri viską smulkmeniškai, ir keleivai yra prižiuriami iš pat vietos į vietą. Pareikalavus prisiunčiam kainų ir išplaukimų surašą.
Del užsakymų ir informacijų, rašykit vietiniam agentui, arba į
Holland-American Line,
89 State St., Boston, Mass.

CUNARD
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ per Liverpool,
ant naujų, didelių, puikių aliejų varomų laivų:
Taipgi is New Yorko, ypatiškai
ANSONIA—Gruodžio 8 ir Sausio 27
prižiurēta kelionē į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persēdimu Southamptone.
MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.
Taipgi reguliariai išplaukimai tiesiog į Hamburgą ant naujų aliejaus laivų.
3-ia klasa:
(Į Pilavą — $106.50)
(Į Hamburgą — $103.50)
Karēs taksų $5.00.
Dēl informacijų kreipkitēs prie vietinio agento arba į
CUNARD LINE,
126 State St.,
BOSTON,
Mass.

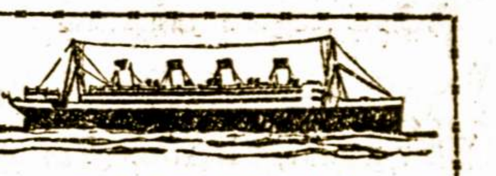

Į LIETUVĄ
Pirkite laivakortes jusų giminēms Lietuvoje. Kompanijos raštinē Kaune, kuogeriausia prižiurēt visus keleivius.

WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg — Southampton.
Išplaukimai kas subatą. Milžinai laivai Majestic, Olympic. Greiti perkēlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE / WHITE STAR LINE Joint Service
Plymouth — Southampton — Cherbourg — Hamburg.
Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkēlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth — Cherbourg — Antwerp.
Tankus išplaukimai. Mēgiamas kelias. Nauji laivai Belgenland, Zeeland, ir Gothland (3čia kliasa).
Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitēs prie vietinių agentų, ar į
Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj
390 Main st. Room 931-932
Worcester, Mass.

BAMBINO

Kaina 35c. aptiekose

Kudikiai mēgsta jį!
Jie net prašo daugiaus!
Bet kuomet jie yra labai jauni ir dar negali kalbēti, tuomet jų akys kalba už juos—tik pastebēkit kaip jie užsidega džiaugsmu, kuomet motina paima bonką
BAMBINO
Ireg. S. V. Pat. Biure.
Pastebēkit jų pastangas nuryti šitą skaniausį vidurių paliuosuotoją, kokis tik kuomet nors buvo padarytas. Ir jis yra lengviausis, vienok veikia pasekmingiausiai! Motinos—jus nežinote to smagumo jausti malonumą, pasitikējimą ir užsiganēdinimą, jei jus nenaudojate BAMBINO, kuomet kudikis pasidaro neramiu, suerzintu, piktu—tai yra tikri ženklai vidurių užkietējimo. Miegok šiąnakt ramiai, nes su aušančiu rytu kudikis vēla bus linksmas kai visuomet. BAMBINO atliks savo darbą ir atliks gerai!
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.